

Hallituksen esitys Eduskunnalle yhteistyön tehostamisesta rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan ja Amerikan yhdysvaltojen välisen sopimuksen yhteistyön tehostamisesta rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimus allekirjoitettiin maaliskuussa 2010.

Sopimuksen tarkoituksena on tehostaa lainvalvontaviranomaisten yhteistyötä rikollisuuden, erityisesti terrorismin, estämiseksi ja torjumiseksi. Sopimus luo oikeudelliset puitteet sopimuspuolten välisen sormenjälkitietojen ja DNA-tunnisteiden vaihtamiselle. Sopimus mahdollistaa myös muun yksittäistapauksessa ja kansallisen lainsäädännön puitteissa tapahtuvan tietojen toimittamisen vakavien rikosten ja terrorismirikosten estämiseksi.

Tietojen vaihtamisen teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista sovitaan erikseen

sopimuspuolten viranomaisten välisissä täytäntöönpanosopimuksissa. Tiedonvaihto käynnistyy vasta täytäntöönpanosopimusten tekemisen jälkeen.

Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona on vastaanotettu viimeinen sopimuspuolten välisistä diplomaattisista nooteista, joissa ilmoitetaan, että sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet on saatettu päätökseen. Yhdysvallat on saattanut kansalliset toimenpiteensä päätökseen ja on toimittanut Suomelle siitä nootin kesäkuussa 2010.

Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
Yleistä.....	4
Henkilötietojen suoja.....	4
Tietoturva.....	5
Pakkokeinolaki.....	6
Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa.....	6
Kansainvälinen rikosoikeusapulaki.....	7
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä EU:n lainsäädäntö.....	7
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	8
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	9
4.1 Vaikutukset viranomaisen toimintaan.....	9
4.2 Taloudelliset vaikutukset.....	9
5 ASIAN VALMISTELU.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	10
1 SOPIMUS SUOMEN TASAVALLAN JA AMERIKAN YHDYSVALTOJEN VÄLILLÄ YHTEISTYÖN TEHOSTAMISESTA RIKOLLISUUDEN ESTÄMISEKSI JA TORJUMISEKSI JA SOPIMUKSEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	10
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	20
3 VOIMAANTULO.....	20
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS.....	21
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	21
4.2 Käsittelyjärjestys.....	22
LAKIEHDOTUS.....	23
Laki yhteistyön tehostamisesta rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi Amerikan yhdyshaltijoiden kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	23
SOPIMUSTEKSTI.....	24

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Esitys sisältää ehdotuksen Washingtonissa 17 päivänä maaliskuuta 2010 Suomen tasavallan ja Amerikan yhdysvaltojen välillä yhteistyön tehostamisesta rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta (jäljempänä Suomen ja Yhdysvaltojen välinen rikostorjuntasopimus).

Sopimusneuvottelut käynnistyivät Yhdysvaltojen aloitteesta. Yhdysvallat lähetti Suomelle 16 päivänä syyskuuta 2009 esityksen kahdenvälisen rikostorjuntasopimuksen tekemiseksi vakavan rikollisuuden torjumiseksi. Aloite liittyy Suomen osallistumiseen Yhdysvaltojen niin sanottuun viisumivapausohjelmaan. Tähän liittyen Yhdysvallat muutti elokuussa 2007 viisumivapauslainsäädäntöään, joka edellyttää tehokkaampaa turvallisuutta ja tiedonvaihtoa Yhdysvaltojen ja viisumivapauskumppaneiden välillä.

Yhdysvallat on jättänyt samansisältöisiä sopimusehdotuksia useille Euroopan unionin jäsenvaltioille. Jäsenvaltioista Suomen lisäksi yksitoista (Tsekin tasavalta, Saksa, Viro, Kreikka, Espanja, Italia, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Slovakia) on allekirjoittanut sopimuksen ja neljä jäsenvaltiota (Bulgaria, Itävalta, Portugali ja Puola) neuvottelee sopimuksesta Yhdysvaltojen kanssa. Sopimuksessa tarkoitettuja täytäntöönpanosopimuksia on Euroopan unionin jäsenvaltioista tehnyt tähän mennessä Saksa.

Sopimuksen tarkoituksena on tehostaa ja edistää sopimuspuolten lainvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä rikollisuuden torjumiseksi. Suomen ja Yhdysvaltojen välillä ei ole voimassa olevaa kahdenvälistä rikostorjuntasopimusta. Siten sopimus täydentäisi kansainvälistä tietojen vaihtoa koskevaa sopimusverkostoa sekä samalla tukisi Suomen tavoitteita kehittää kahdenvälisiä sopimusjärjestelyjä rikostorjunnassa. Suomi on tehnyt sopimukset yhteistyöstä rikosten torjunnassa Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista Venäjän ja Turkin kanssa.

Sopimuksen johdannossa viitataan niin sanottuun Prüm-järjestelyyn ja tietyt artiklat vastaavatkin suoraan sisällöllisesti niin sanottua Prüm-sopimusta (SopS 53—54/2007) ja rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin ja rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi tehtyä neuvoston päätöstä (2008/615/YOS, EUVL L 210, 6.8.2008, s. 1—11). Suomella on näin ollen jo aiempaa kokemusta vastaavanlaisesta tiedonvaihtoon liittyvästä sopimusjärjestelystä Euroopan unionin sisällä.

Sopimus luo oikeudelliset puitteet sopimuspuolten välisen tiedonvaihdon järjestämiseksi. Sopimus mahdollistaa sormenjälkitietojen ja DNA-tunnisteiden hakemisen ja vertailun sekä kansallisen lainsäädännön mukaisesti tapahtuvan henkilötiedon ja muun tiedon toimittamisen rikosten estämiseksi.

Sormenjälkitietojen ja DNA-tunnisteiden vaihtaminen ehdotetaan toteutettavaksi siten, että tietokantojen välillä tehdään yksittäistapauksittain viitetietojen vertailu sen selvittämiseksi, onko sormenjälki tai DNA-tunniste rekisteröity toisessa sopimusvaltiossa. Vertailu tapahtuisi niin sanotusti osuma/ei osuma -periaatteella. Jos vertailtavat jäljet vastaavat toisiaan (osuma -tapaus), osapuolet voisivat pyytää tarkempia tietoja, kansallisen lainsäädännön nojalla. Tietojen vaihtamisen teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista sovitaan erikseen sopimuspuolten viranomaisten välisissä täytäntöönpanosopimuksissa. Tietojen vaihto käynnistyy vasta täytäntöönpanosopimusten tekemisen jälkeen.

Sopimuksen määräykset eivät vaikuta niihin perusteisiin, joiden mukaan sormenjälkitietoja ja DNA-tunnisteita talletetaan Suomessa.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Yleistä

Rikosten estämiseen ja selvittämiseen liittyvästä kansainvälisestä tietojen vaihdosta ja operatiivisesta yhteistyöstä eri valtioiden lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten välillä määrätään tyypillisesti joko kahdensivuisissa sopimuksissa, joita Suomi on tehnyt yhteistyön kannalta tärkeiden valtioiden kanssa, tai monenvälisissä sopimuksissa, joiden avulla saadaan samalla kertaa sidottua useita eri valtioita yhteistyöhön ja laajennettua sopimusverkoston alaa. Sopimusten muodostamaa verkostoa täydentää sekä Euroopan unionin lainsäädäntö että kansallinen lainsäädäntö, esimerkiksi laki kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa (4/1994, jäljempänä kansainvälinen rikosoikeusapulaki).

Henkilötietojen suoja

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003, jäljempänä poliisitoimen henkilötietolaki) 6 luvussa on erityissäännökset kansainväliseen poliisiyhteistyöhön liittyvästä henkilötietojen käsittelystä. Lain 1 §:n mukaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) siltä osin kuin poliisitoimen henkilötietolaissa tai muussa laissa ei toisin säädetä. Henkilötietolailla ja siihen vuonna 2000 tehdyllä muutoksella (986/2000) pantiin kansallisesti täytäntöön Euroopan Unionin direktiivi yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (95/46/EC, EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31—50, jäljempänä henkilötietodirektiivi).

Henkilötietodirektiivin soveltamisalan ulkopuolelle jää muun muassa poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa, mutta sen periaatteet on huomioitava arvioitaessa poliisitoimen henkilötietolain tietojen luovuttamisen edellytyksiä. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt poliisitoimen henkilötietolain säätämiseen johtaneessa lausunnossaan PeVL 51/2002 vp huomiota henkilötietodi-

rektiivin 25 artiklaan, jonka mukaan henkilötietojen siirtämisen edellytyksenä on, että henkilötietoja siirrettäessä Euroopan unionin ulkopuolisiin maihin taataan riittävä tietosuojan taso tiedot vastaanottavassa maassa. Vähimmäistason vaatimus johtuu myös perustuslain 10 §:n 1 momentista, jossa säädetään yksityiselämän suojasta. Henkilötietoja saadaankin perustuslakivaliokunnan mukaan luovuttaa ulkomaille vain, jos se on henkilötietolain kyseisten säännösten mukaista.

Henkilötietojen siirrosta Euroopan unionin ulkopuolelle säädetään henkilötietolain 5 luvussa. Siltä osin kuin henkilötietojen käsittely ei kuulu henkilötietodirektiivin soveltamisalaan, henkilötietojen siirroista kolmansiin maihin on mahdollista antaa kansallisesti henkilötietodirektiivistä poikkeavia erityissäännöksiä. Lain 22 §:n mukaan henkilötietoja voidaan siirtää Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle ainoastaan, jos kyseisessä maassa taataan tietosuojan riittävä taso. Henkilötietolain 22 §:n 2 momentin mukaan tietosuojan tason riittävyys kolmannessa maassa on arvioitava ottaen huomioon tietojen luonne, suunnitellun käsittelyn tarkoitus ja kestoaika, alkuperämaa ja lopullinen kohde, asianomaisessa maassa voimassa olevat yleiset ja alakohtaiset oikeussäännöt sekä käytäntönsäätöt ja noudatettavat turvatoimet.

Euroopan neuvoston yleissopimuksessa yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä vuodelta 1981 (SopS 36/1992, jäljempänä tietosuoja-sopimus) määritellään ne tietosuojan perusperiaatteet, jotka sopimuspuolet sitoutuvat toteuttamaan lainsäädännössään yksityisyyden suojaamiseksi henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä. Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat hyväksyneet tietosuoja-sopimuksen. Sopimus tuli kansainvälisesti voimaan 1 päivänä lokakuuta 1985 ja Suomen osalta 1 päivänä huhtikuuta 1992.

Tietosuoja-sopimukseen ei sisälly säännöksiä henkilötietojen siirroista kolmansiin maihin. Tietosuoja-sopimuksen valvontaviranomaisia ja maan rajan yli tapahtuvaa tietojensiirtoa koskeva lisäpöytäkirja yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä vuodelta 2001 (jäljempänä lisäpöytäkirja) koskee valvontaviranomaisia ja

tietojen kansainvälisiä siirtoja sekä sisältää määräykset henkilötietojen luovuttamisesta sellaisille valtioille ja organisaatioille, joita tietosuojasopimuksen määräykset eivät koske. Lisäpöytäkirjan mukaan lähtökohtana on, että tietosuojasopimukseen liittymättömän maan, kuten esimerkiksi Yhdysvaltojen, tulee taata riittävä tietosuojan taso tietojen siirroissa. Vaikka asianomainen maa ei takaisi riittävä tietosuojan tasoa, voidaan tietoja siirtää muun muassa, jos siirrosta vastaava rekisterinpitäjä antaa takeet, jotka voivat erityisesti perustua sopimuslausekkeisiin ja jotka toimivaltainen viranomainen toteaa kansallisen lainsäädännön mukaan riittäviksi. Suomi on allekirjoittanut lisäpöytäkirjan, mutta ei ole vielä sitä hyväksynyt.

Jäsenmaiden on pantava täytäntöön neuvoston puitepäätös rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta (2008/977/YOS, EUVL L 350, 30.12.2008, s. 60—71) ennen marraskuun 27 päivää 2010. Neuvoston puitepäätöksen soveltamisala rajoittuu Euroopan unionin jäsenvaltioiden keskenään siirtämien tai saataville asettamien henkilötietojen käsittelyyn. Puitepäätös koskee vain rajat ylittävää tietojen vaihtoa, mutta Suomen on tarkoitus soveltaa puitepäätöksen säännöksiä myös puhtaasti kansalliseen henkilötietojen käsittelyyn. Tietosuojapuitepäätös on tarkoitus panna täytäntöön muun muassa lailla henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle kesäkuussa 2010 (HE 98/2010 vp).

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä on käynnissä neuvottelut sopimukseksi henkilötietojen luovuttamisesta lainvalvontatarkoituksessa. Sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa lainvalvontatarkoituksessa tapahtuvassa henkilötietojen siirrosta noudatettavat vähimmäisperiaatteet.

Tietoturva

Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvien tunnistetietojen tietoturvasta säädetään poliisitoimen henkilötietolain 10 a §:ssä. Pykälän 2 momentin mukaan henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvia tunnistetietoja tal-

lettaessa ja muutoin käsiteltäessä on huolehdittava siitä, että tunnistamisessa ja tunnistetietojen käsittelyssä käytettävät tietojärjestelmät, laitteet ja ohjelmistot ovat turvallisia, sekä siitä, että tunnistetiedot on suojattu asiattomalta pääsylvä sekä tunnistetietojen luottamuksellisuuteen ja eheyteen kohdistuvilta loukkauksilta, muutoksilta ja väärentämiseltä sekä muulta vahingossa tai laittomasti tapahtuvalta käsittelyltä. Tunnistamisessa ja tunnistetietojen käsittelyssä on muutoinkin toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tunnistaminen ja tunnistetietojen käsittely voidaan toteuttaa tietoturvalisillä ja yksityisyyden suojan turvaavalla tavalla.

Poliisin käytössä on lukuisia henkilörekistereitä, joissa säilytetään arkaluonteisia tai salassa pidettäviä tietoja ja joiden turvaaminen on poliisin toiminnan ja kansalaisten oikeusturvan kannalta tärkeää. Poliisin käyttämät tietojärjestelmät ovat eri aikakausilta ja eri teknisillä ratkaisuilla toteutettu. Tietojärjestelmiä suojataan usein eri turvamekanismeilla, joita hallitaan kokonaisuutena tietoturvalisyyden eri osa-alueiden kautta. Turvaaminen on jatkuva prosessi, jonka hallinnan perustana toimii yhtenäinen politiikka, tietoturvaperiaatteet sekä niihin pohjautuvat ohjeet.

Poliisiasiain tietojärjestelmästä säädetään poliisitoimen henkilötietolain 2 §:ssä. Tietojärjestelmä muodostuu tietoryhmistä ja se sisältää muun muassa tuntomerkkimerkkitiedot. Poliisiasiain tietojärjestelmän käyttöä varten on luotu useita erilaisia ryhmiä, käyttäjien erilaisten tarpeiden mukaisesti. Käyttöoikeudet muodostuvat useammasta käyttäjäroolista ja käyttäjäoikeudet ovat sitä laajempia, mitä useampi rooli käyttäjällä on. Käyttäjille haetaan ja myönnetään oikeuksia työtehtävien perusteella, tarpeiden mukaisesti ja eri hakemuksesta. Poliisiasiain tietojärjestelmän käytöstä kerätään lokitallennetta. Lokitallenteeseen jää jälki muun muassa kaikista henkilötietojen käsittelyistä sekä kaikista raporttien ja tulosteiden ajoista. Lokitiedot ovat poliisin ja poliisille tietoja luovuttavien viranomaisten käytössä henkilörekisterien käytön valvomiseksi sekä mahdollista myöhemmin ilmenevää selvittelytarvetta ja laillisuusvalvontaa varten. Lisäksi lokitietoja voidaan käyttää selvittäessä mahdollisia tieto-

järjestelmän virhetilanteita sekä tilastoitaessa käyttömääriä. Tietojärjestelmien käytön lainmukaisuutta valvotaan myös laillisuusvalvontaan liittyvien kenttäkäyntien yhteydessä.

Pakkokeinolaki

Henkilötuntemerkkien ottamisesta säädetään pakkokeinolain (646/2003) 6 luvun 4 §:ssä. Sen mukaan poliisimies saa ottaa rikoksesta epäilystä henkilöstä tunnistamista, rikoksen selvittämistä ja rikosentekijäin rekisteröintiä varten sormen-, käden- ja jalanjaljet, käsiala- ja ääninäytteen, valokuvan sekä tuntemerkkítiedot (henkilötuntemerkit). Painavista rikostutkinnallisista syistä poliisimies saa ottaa tunnistamista ja rikoksen selvittämistä varten henkilötuntemerkit myös muusta kuin rikoksesta epäilystä, jos asia koskee rikosta, josta säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta. Muun kuin rikoksesta epäillyn henkilötuntemerkkejä ei saa käyttää muun kuin tutkittavan rikoksen selvittämiseen. Niitä ei myöskään saa säilyttää tai rekisteröidä muuta tarkoitusta varten.

DNA-tunnisteiden määrittämisestä ja tallettamisesta säädetään pakkokeinolain 6 luvun 5 §:ssä. Sen mukaan rikoksesta epäillylle saadaan tehdä DNA-tunnisteen määrittämistä varten tarpeellinen henkilökatsastus, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi kuukautta vankeutta. DNA-tunniste saadaan poliisilain (493/1995) 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tallettaa poliisiin henkilörekisteriin. DNA-tunniste saadaan tallettaa poliisiin henkilörekisteriin myös henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 8 §:n 3 momentin 6 kohdan nojalla. Poliisin henkilörekisteriin ei saa tallettaa DNA-tunnistetta, joka sisältää tietoa rekisteröitävän muista henkilökohtaisista ominaisuuksista kuin sukupuolesta. DNA-tunnisteiden poistamisesta rekisteristä säädetään poliisitoimen henkilötietolaissa.

Pakkokeinolain 6 luvun 5 § koskee ainoastaan rikoksesta epäillyn DNA-tunnistetta. Muiden kuin rikoksesta epäiltyjen DNA-tunnisteen määrittämisestä säädetään pakkokeinolain 5 luvun 11 §:n 2 momentissa. Ky-

seisen lainkohdan mukaan, jos on tehty rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta, saadaan DNA-tunnisteen määrittämiseksi tai muun vastaavan tutkinnan suorittamiseksi tarpeellinen henkilökatsastus tehdä henkilöille, joita ei epäillä kyseisestä rikoksesta, jos tutkinnalla on erittäin tärkeä merkitys rikoksen selvittämisen olisi mahdotonta tai olennaisesti vaikeampaa käyttämällä tutkinnan kohteiden oikeuksiin vähemmän puuttuvia keinoja. DNA-tunniste sekä muut vastaavat tutkintatulokset on hävitettävä ja säilytetyt näytteet tuhottava, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu tai jätetty sillensä. Poliisitoimen henkilötietolaki ei mahdollista muun kuin rikoksesta epäillyn DNA-tunnisteen tallettamista poliisiasian tietojärjestelmän tuntemerkkítietoihin. DNA-tunnisteen määrittämistä varten tarpeellinen henkilökatsastus kuuluu kansainvälisen rikosoikeusapulain 23 §:n 1 momentissa mainitun etsinnän piiriin.

Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa

Poliisitoimen henkilötietolaissa säädetään muun muassa poliisin henkilörekistereistä sekä poliisin rekisterissä olevien henkilötietojen luovuttamisesta ulkomaille. Poliisitoimen henkilötietolaki on luonteeltaan yleislaki, jota sovelletaan rinnakkain kansainvälisten sopimusten kanssa tai yksinään, ellei sopimus pohjaa ole jonkin valtion kanssa. Rajavartiolaitoksen osalta vastaavat säännökset ovat laissa henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa. Lain 8 §:n 3 momentin mukaan myös rajavartiolaitoksen hankkimat tuntemerkit talletetaan poliisiin rekisteriin. Tietojen ulkomaille luovuttamista koskevia säännöksiä on myös kansainvälisen rikosoikeusapulain 25 a §:n 1 momentissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 30 §:ssä ja henkilötietolain 5 luvussa.

Poliisitoimen henkilötietolain 37 §:n mukaan poliisi saa luovuttaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen jär-

jestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilökäytön tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielellisessä muodossa. Poliisitoimen henkilötietolain 37 §:n 3 momentin mukaan poliisi saa luovuttaa poliisin henkilökäytön tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen muun muassa silloin, jos tiedot ovat välttämättömiä sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta.

Lain 40 §:n 1 momentissa säädetään poliisin henkilökäytön tietojen luovuttamisesta Interpolille tai sen muulle kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvalla jäsenvaltiolla. Tietoja saa luovuttaa lain 37 §:n 1—4 momentissa säädettyyn edellytykseen poliisiviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Poliisitoimen henkilötietolain hallituksen esityksen (HE 93/2002 vp) 40 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan erityisesti silloin, kun tietoja luovutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle, tulisi pyrkiä varmistamaan rekisteröidyn tietosuojan ja tietoturvan. Tietojen luovuttamiseen tulisi tällöin tarvittaessa liittää tietojen käyttötarkoituksia ja edelleen luovuttamista koskevia rajoituksia.

Kansainvälinen rikosoikeusapulaki

Keskeisin sovellettavaksi tuleva laki kansainvälistä oikeusapua pyydetessä ja annettaessa on kansainvälinen rikosoikeusapulaki. Suurin osa tämän lain säännöksistä koskee sellaisia tilanteita, joissa Suomelta pyydetään oikeusapua. Silloin, kun Suomi pyytää oikeusapua ulkomailta, ei yleensä ole riittävää, että Suomen viranomaiset soveltavat ainoastaan kansainvälistä rikosoikeusapulakia, vaan

tällöin viranomaiset joutuvat toimimaan paljolti Suomea velvoittavien sopimusten nojalla.

Laki on kansainvälistä rikosoikeusapua koskeva yleislaki, joka sisältää lähinnä kansallisille viranomaisille asetettuja velvollisuuksia kansainvälisiä oikeusapupyynnöitä täytäntöön pantaessa. Laki sisältää säännökset asiakirjojen tiedoksiannosta, todisteiden hankkimisesta, pakkokeinojen käyttämisestä, syytetoimenpiteisiin ryhtymisestä, rikosrekisteritietojen luovuttamisesta sekä muusta rikosasian käsittelyä varten tarvittavasta oikeusavusta. Lain lähtökohtana on se, että Suomen viranomaiset voivat antaa toisen valtion viranomaisille oikeusapua, vaikka Suomen ja apua pyytäneen valtion välillä ei olisi voimassa valtiosopimusta. Laissa on myös säännös (30 §), jonka mukaan lain säännösten estämättä kansainvälistä oikeusapua rikosasioissa annetaan myös siten kuin oikeusavun antamisesta on erikseen sovittu tai säädetty eli rikosoikeusapulakia ja kansainvälisiä sopimuksia sovelletaan rinnakkain toistensa kanssa.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä EU:n lainsäädäntö

Esimerkkeinä monenvälisistä kansainvälisistä sopimuksista voidaan mainita Euroopan neuvoston oikeusapusopimus vuodelta 1959 (SopS 30/1981), Euroopan unionin vuoden 2000 oikeusapusopimus (SopS 57/2004), Euroopan unionin jäsenvaltioiden tullihallintojen keskinäinen avunantoa ja yhteistyötä koskeva yleissopimus (SopS 148/2004) sekä Yhdistyneiden Kansakuntien piirissä tehty järjestäytyneen rikollisuuden vastainen yleissopimus (SopS 20/2004) lisäpöytäkirjoineen (SopS 71/2006 ja Sops 73/2006). Kaikissa sopimuksissa lähtökohta on tietojen antaminen pyynnöstä, joskin niissä on lisäksi määräyksiä oma-aloitteisesta tietojen antamisesta. Sopimuksissa on myös määräykset siitä, millä edellytyksillä tietojen antamisesta voidaan kieltäytyä.

Tietojen vaihtamisesta rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi on määräyksiä myös useissa voimassaolevissa kahdenvälisissä sopimuksissa. Sopimus keskinäisestä oikeusavusta Euroopan unionin ja Amerikan yh-

dysvaltojen välillä tuli voimaan 1 päivänä helmikuuta 2010 (SopS 30/2010). Sopimus koskee muun muassa pankkitietojen selvittämistä ja yhteisten tutkintaryhmien perustamista. Lisäksi kahdenvälisiä rikostorjuntasopimuksia Suomella on seitsemän valtion kanssa: Viro (SopS 58/1995), Latvia (SopS 8/1997), Liettua (SopS 72/1997), Puola (SopS 70/2003), Unkari (SopS 66/2003), Venäjä (SopS 12/1994) ja Turkki (SopS 139/2004). Nämä sopimukset soveltuvat tiedusteluvaiheen toimintaan ja niitä voidaan soveltaa kaikenlaisiin rikoksiin. Sopimuksia voidaan käyttää oikeusavun pyytämiseen ja antamiseen.

Suomen ja Yhdysvaltojen välisen rikostorjuntasopimuksen johdannossa viitataan niin sanottuun Prüm-järjestelyyn ja tietyt artiklat vastaavatkin suoraan sisällöllisesti rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehtyä niin sanottua Prümin sopimusta (SopS 53—54/2007) ja rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin ja rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi tehtyä neuvoston päätöstä (niin sanottu Prüm-päätös, 2008/615/YOS, EUVL L 210, 6.8.2008, s. 1—11). Prümin sopimuksen tarkoituksena on tehostaa sopimuspuolten viranomaisten rajat ylittävää yhteistyötä erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi ja erityisesti tietojenvaihtoa muun muassa DNA-, sormenjälki- ja ajoneuvorekisteritietojen vaihtamisen avulla. Suurin osa Prümin sopimuksen määräyksistä sisällytettiin osaksi Euroopan unionin oikeusjärjestystä neuvoston Prüm-päätöksellä. Valtaosa päätöksen säännöksistä on sellaisenaan sovellettavissa niiden tarkan ja yksityiskohtaisen sanamuodon vuoksi, mutta jotkut päätöksen säännökset edellyttävät vielä täsmentäviä kansallisia säännöksiä. Näin ollen Suomella on jo aiempaa kokemusta vastaavanlaisesta tiedonvaihtoon liittyvästä sopimusjärjestelystä Euroopan unionin sisällä, kun lainvalvontaviranomaisten käytössä olevia tietoja on päästy vaihtamaan Prüm-valtioiden kesken.

Pohjoismaiden välillä noudatetaan Pohjoismaisten poliisiviranomaisten välistä sopimusta poliisiyhteistyöstä, joka tuli voimaan

1 päivänä tammikuuta 2003. Sopimuksen tarkoituksena on edistää pohjoismaisten poliisiviranomaisten yhteistyötä ja yksinkertaistaa yhteistyön menettelytapoja muun muassa henkilöllisyyden selvittämisessä sekä tietojen vaihdossa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on hyväksyä ja saattaa kansallisesti voimaan Suomen ja Yhdysvaltojen välinen rikostorjuntasopimus. Sopimuksen tarkoituksena on luoda oikeudelliset puitteet sopimuspuolten lainvalvontaviranomaisten välisen tiedonvaihdon järjestämiseksi rikollisuuden, erityisesti terrorismirikosten, torjumisessa.

Sopimuksen keskeinen osa muodostuu tietojen vaihdon tehostamista koskevista määräyksistä. Esitys sisältää ehdotuksen blankettilaiksi, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Sopimuksen mukaista tietojen vaihtoa tapahtuu vain niistä tiedoista, joiden tallettaminen on mahdollista Suomen voimassa olevan lainsäädännön mukaan. Poliisitoimen henkilötietolain mukaisia tietojen luovuttamisen edellytyksiä ei esityksessä ehdoteta väljennettäviksi, mutta näitä edellytyksiä ei myöskään ehdoteta kavennettavaksi voimassa olevasta sääntelystä. Sopimuksen tietosuojamääräysten tarkoituksena on turvata riittävä tietosuojan taso henkilötietojen siirrossa sopimuspuolten välillä.

Tietojen vaihtamisen teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista sovitaan erikseen asianomaisten viranomaisten välisissä täytäntöönpanosopimuksissa. Tiedonvaihto käynnistyy vasta täytäntöönpanosopimusten tekemisen jälkeen.

Sopimuksen mukaan sopimuspuolet antavat pääsyn sormenjälkitietoja sisältävien tunnistusjärjestelmien viitetietoihin sekä voivat antaa pääsyn DNA-analyysitietokantajensa viitetietoihin (artikla 2—8). Tunnistetietojen vertailu toteutetaan siten viitetietojärjestelmän avulla. Henkilötietojen ja muiden tietojen vaihtaminen tapahtuu kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Sopimuspuolien tulee nimetä kansalliset yhteyspisteet tiedonvaihtoa varten (artikla 6 ja artikla 9). Sopimus si-

sältää myös määräyksiä henkilötietojen ja muiden tietojen toimittamisesta vakavien rikosten ja terrorismirikosten estämiseksi (artikla 10). Sopimus sisältää tarkat ja yksityiskohtaiset määräykset henkilötietojen käsittelyä koskevista yleisistä periaatteista (artikla 12) sekä käsittelyä koskevista rajoituksista (artikla 13). Tietojen oikaisemista, lukitsemista, poistamista ja kirjaamista koskevat määräykset, tietoturvallisuutta koskevat määräykset, määräykset tietojen antamisesta rekisteröidylle sekä toimitettujen tietojen käsittelyä koskevat määräykset sisältyvät myös sopimukseen (artikla 14—18). Lisäksi sopimus sisältää tavanomaiset loppumääräykset (artikla 19—24).

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vaikutukset viranomaisen toimintaan

Suomen ja Yhdysvaltojen välinen lainvalvontaviranomaisten tietojen vaihto on lisääntynyt sekä tavanomaisen lainvalvontayhteistyön alueella että terrorismin torjunnassa. Biometrinen tunnistaminen (ihmisen ominaisuuksien perusteella) merkitys vakavan rikollisuuden ja erityisesti terrorismirikosten torjunnassa on kasvanut. Biometrian käyttö lisää tunnistuksen luotettavuutta, koska se kohdistuu suoraan ihmisen fyysisiin ominaisuuksiin.

Sopimuksessa tarkoitettu tietojen vaihto on jo voimassa olevan kansallisen lainsäädännön nojalla mahdollista, kahdenvälinen sopimus kuitenkin tehostaisi Suomen lainvalvontaviranomaisen tietojen saamista automaattisen viitetietoihin perustuvan hakujärjestelmän avulla Yhdysvalloista. Esimerkiksi kiiretilanteissa tällä olisi erityistä lisäarvoa. Sopimuksen mukaisesta tiedonvaihdosta olisi hyötyä esimerkiksi tilanteissa, joissa rikospaikalta on kyetty ottamaan sormenjälki tai eristämään DNA-tunniste, eikä rikoksesta epäiltyä ole vielä tavoitettu. Jos sopimuspuolen rekistereistä löytyisi viitetieto, jonka avulla rikoksesta epäillyn henkilöllisyys selviäisi, tehostuisi ja nopeutuisi rikostutkinta.

4.2 Taloudelliset vaikutukset

Sopimuksen 21 artiklan mukaan sopimuspuolet vastaavat kustannuksista, joita sen viranomaiselle sopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuu. Erityistapauksissa sopimuspuolet voivat sopia poikkeavista järjestelyistä. Esityksestä aiheutuu kustannuksia kansallisiin tietojärjestelmiin tehtävistä muutostöistä. Tietojärjestelmien muutostöistä aiheutuvat kustannukset kohdistuvat osittain samoihin muutostöihin, jotka on huomioitu jo Prümin sopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä. Poliisitoimen osalta kuluja aiheutuisi sormenjälkitietojen ja DNA-tunnisteiden automaattisesta hausta ja vertailusta. Prümin sopimuksesta johtuvat kustannukset hallinnollisten ja valvontaan liittyvien tehtävien hoitamisesta ja tietojärjestelmien muutostöistä arvioitiin 200 000—300 000 euroksi.

Sopimuksen voimaantulo ei vielä mahdollista tietojärjestelmiin tehtäviä hakuja. Tarkoituksena on erikseen neuvotella täytäntöönpanosopimukset, joissa sovitaan tietojen vaihtamisen teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista. Täytäntöönpanosopimusten tekemisen jälkeen tehtävien kyselyjen määrää ja sen johdosta aiheutuvia kustannuksia tietojärjestelmien ylläpidossa on tässä vaiheessa vaikea arvioida.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriössä. Sopimuksen valmisteluun ja sitä koskeviin neuvotteluihin on osallistunut edustajia sisäasiainministeriöstä, oikeusministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä sekä Poliisihallituksesta. Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta pyydettiin lausunto ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Sopimuksen valmisteluvaiheessa valtioneuvosto on lähettänyt eduskunnalle sopimuksesta selvityksen UTP 2/2010 vp. Hallintovaliokunta on antanut sopimuksesta lausunnon 5/2010 vp ja ulkoasiainvaliokunta lausunnon 1/2010 vp.

Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, sisäasiainministeriön rajavartio-osastolta, Poliisihallitukselta, Tullihallitukselta, Ahvenanmaan maakuntahallitukselta, Tietosuojaval-

tuutetun toimistolta sekä Hallinnon tietotekniikkakeskukselta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimus Suomen tasavallan ja Amerikan yhdysvaltojen välillä yhteistyön tehostamisesta rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi ja sopimuksen suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. Määritelmät. Sopimuksen 1 artikla sisältää sopimuksen tulkinnan ja täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset DNA-tunnisteen, henkilötiedon, henkilötietojen käsittelyn ja viitetietojen määritelmät.

Artiklan 1 kappaleen mukaan ”DNA-tunnisteilla” tarkoitetaan kirjain- tai numerokoodia, joka esittää ihmisen analysoidun DNA-näytteen koodaamattoman osan tunnistamisen mahdollistavia ominaisuuksia eli erityistä kemiallista muotoa DNA:n eri kohdissa (lokuksissa).

Artiklan 2 kappaleen mukaan ”henkilötiedoilla” tarkoitetaan kaikenlaisia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä (”rekisteröity”) koskevia tietoja.

Artikla 3 kappaleen mukaan ”henkilötietojen käsittelyllä” tarkoitetaan kaikkea henkilötietojen käsittelyä tai käsittelysarjaa riippumatta siitä, suoritetaanko se automaattisin menetelmin, kuten henkilötietojen kerääminen, kirjaaminen, järjestäminen, säilyttäminen, muokkaaminen tai muuttaminen, valikointi, haku, kysely, käyttö, luovuttaminen toimittamalla, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, yhteensovittaminen tai yhdistäminen sekä lukitseminen, poistaminen tai hävittäminen.

Artiklan 4 kappaleen mukaan ”viitetiedoilla” tarkoitetaan DNA-tunnistetta ja siihen liittyvää tunnistuskoodia (DNA-viitetiedot) tai sormenjälkitietoja ja niihin liittyviä tunnistuskoodeja (sormenjälkiä koskevat viitetiedot). Viitetiedot eivät saa sisältää rekisteröidyn välittömän tunnistamisen mahdollis-

tavia tietoja. Viitetiedot, joita ei voida yhdistää kehenkään henkilöön (tuntemattomat tunnisteet), on oltava tunnistettavissa sellaisiksi.

2 artikla. Sopimuksen tarkoitus. Artiklassa määritellään sopimuksen tarkoitus.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuksen tarkoituksena on tehostaa sopimuspuolten välistä yhteistyötä rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi.

Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuksen mukaisia hakujen tekemistä koskevia valtuuksia käytetään ainoastaan rikollisuuden estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi silloin, kun tiettyjen tosiseikkojen perusteella on aihetta selvittää, tekevätkö tai ovatko rekisteröidyt tehneet 3 kappaleessa tarkoitettuja rikoksia.

Artiklan 3 kappaleen mukaan sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat teot, jotka täyttävät sopimuspuolten kansallisen lainsäädännön nojalla sellaisen rikoksen tunnusmerkistön, josta langetettava enimmäisrangaistus on enemmän kuin yksi vuosi vankeutta tai ankarampi rangaistus.

Suomeen kohdistuvat ja Suomesta tehtävät sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat sormenjälkien ja DNA-tunnisteiden vertailupyynnöt sekä henkilötietojen ja muiden tietojen toimittaminen ovat rajoitettu vakaviin rikoksiin, joihin liittyvä vähimmäisrangaistus on kansallisen lainsäädännön nojalla enintään yhden vuoden tai sitä pidempi vapaudenmenetys taikka sitä ankarampi rangaistus. Vakavalle rikokselle ei ole Euroopan unionin tai Suomen kansallisella tasolla oikeudellisesti vakiintunutta määritelmää. Suomessa rikos, josta voi seurata maksimissaan vähintään vuoden rangaistus voi oikeuttaa rikoksenteikijän luovuttamiseen (laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 4 §, 456/1970). Euroopan unionissa ja Suomessa vakavana

rikoksena pidettäneen kuitenkin ainakin rikosta, jonka minimi maksimirangaistus on 4 vuotta vankeutta. Eri Euroopan unionin instrumentteihin sisältyy kuitenkin erilaisia vakavan rikoksen määritelmiä. Kansainvälinen rikosoikeusapulaki ei sen sijaan sisällä vastaavaa edellytystä oikeusapupyynnön tekemiselle. Lain nojalla on mahdollista oikeusavun pyytäminen ja antaminen yleensä kaikissa niissä tilanteissa, joissa sama toimenpide olisi mahdollista suorittaa vastaavassa tapauksessa kansallisestikin. Poliisitoimen henkilötietolain nojalla poliisin henkilörekisterin tietoja on mahdollista luovuttaa jos ne ovat välttämättömiä sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saatetaan seurata vankeutta.

3 artikla. *Sormenjälkitiedot.* Artikla sisältää määräykset sormenjälkitietojen viitetietojen saatavilla olosta.

Artiklan mukaan sopimuksen täytäntöönpanemiseksi sopimuspuolet varmistavat, että rikosten estämiseksi ja tutkimiseksi perustettujen kansallisten sormenjälkien automaattisten tunnistusjärjestelmien tietokannan viitetiedot ovat saatavilla. Viitetiedot sisältävät ainoastaan sormenjälkitiedot ja tunnistuskoodit.

Henkilötuntomerkkien ottamisesta säädetään pakkokeinolain 6 luvun 4 §:ssä. Sormenjälkitiedot ovat talletettuina poliisiasiain tietojärjestelmään. Poliisiasiain tietojärjestelmästä säädetään poliisitoimen henkilötietolain 2 §:ssä. Sormenjälkiviitetietojen voidaan katsoa kuuluvan osana perusrekisteriin (poliisiasiain tietojärjestelmän tuntomerkkitietoihin), minkä vuoksi ne eivät vaadi erillistä kansallista sääntelyä. Kansallinen lainsäädäntö ei mahdollista sopimuspuolen hakuja poliisin hallintoasiain tietojärjestelmän passi-rekisterin sormenjälkitietoihin.

4 artikla. *Sormenjälkitietojen automaattinen haku.* Artikla sisältää määräykset automaattisesta hakujärjestelmästä sormenjälkiviitetietojen avulla sormenjälkien vertailemiseksi rikosten estämistä ja tutkimista varten.

Artiklan 1 kappaleen mukaan kumpikin sopimuspuoli antaa toisen sopimuspuolen 6 artiklan mukaisille kansallisille yhteyspisteille rikosten estämistä ja tutkimista varten pääsyn tätä tarkoitusta varten perustamiensa sormenjälkien automaattisten tunnistusjärjes-

telmien viitetietoihin ja antavat oikeuden tehdä niistä automaattisia hakuja sormenjälkitietoja vertailemalla. Hakuja voidaan tehdä vain yksittäistapauksessa ja haun tekemisen sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä noudattaen.

Artiklan 2 kappaleen mukaan hakuja tekevät kansalliset yhteyspisteet vertaavat sormenjälkitietoja tietokannasta vastaavalla sopimuspuolelta automaattisesti saatujen viitetietojen perusteella vastaavuuden todentamiseksi.

Artiklan 3 kappaleen mukaan pyyntöjä vastaanottavat kansalliset yhteyspisteet tekevät tarvittaessa lisäanalyysin varmistaakseen sormenjälkitietojen vastaavuuden tietokannasta vastaavalla sopimuspuolelta saatujen viitetietojen kanssa.

Artiklassa tarkoitettu automaattinen haku kohdistuisi Suomessa poliisiasiain tietojärjestelmän tuntomerkkitietoihin. Poliisiasiain tietojärjestelmästä säädetään poliisitoimen henkilötietolain 2 §:ssä. Henkilötuntomerkkien ottamisesta säädetään pakkokeinolain 6 luvun 4 §:ssä. Poliisitoimen henkilötietolain 40 §:n 1 momentissa säädetään poliisin henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta Interpolille tai sen muulle kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvalla jäsenvaltiolle. Tietoja saa luovuttaa lain 37 §:n 1–4 momentissa säädetyin edellytyksin poliisiviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Automaattisen haun vastauksena tulee niin sanottu osuma/ei osuma -vastaus, eli ilmoitus siitä, löytyykö yksittäinen tunniste toisen sopimusosapuolen rekisteristä vai ei. Sormenjälkitunniste on erotettu henkilötiedosta ja varustettu niin sanotulla referenssinumerolla. Jos sopimuspuolen rekisteristä saadaan osuma, vastauksena lähtee ainoastaan ilmoitus osumasta sekä rekisteritiedon tunnisteenä oleva referenssinumero. Tästä eteenpäin vaihdettava tieto määritellään sopimuksen artiklassa 5. Henkilöä, jonka sormenjälkitieto löytyy sopimuspuolen rekisteristä, ei siten voida tunnistaa pelkän viitetiedon perusteella. Viitetieto on eräänlainen järjestysnumero,

jonka avulla sormenjälkitieto voidaan myöhemmin kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeusapupyynnössä yhdistää rekisteröityyn henkilöön. Lopullinen vastaavuus todetaan pyynnön vastaanottaneen kansallisen yhteyspisteen toimesta.

Poliisitoimen henkilötietolain 40 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan poliisin henkilörekisterin tietoja ei voitaisi luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut, että mahdollisuudesta luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tulee säätää lailla (PeVL 25/2010 vp ja PeVL 12/2002 vp). Poliisitoimen henkilötietolain 40 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa kuitenkin todetaan, että teknisellä käyttöyhteydellä tarkoitetaan katseluoikeutta rekisteriin, ei esimerkiksi sinällään tietojen siirtämistä sähköisessä muodossa sähköposti- tai muuta sellaista järjestelmää käyttäen. Kansallisen lainsäädännön nojalla viitetietojen vaihtaminen olisi siten mahdollista esimerkiksi suojatun verkon kautta salattuna sähköpostiviestinä.

Sopimuspuolet eivät ole kuitenkaan toistaiseksi millään tavoin linjanneet käytettäviä tietoteknisiä ratkaisuja. Esimerkiksi Prüm -järjestelyn osalta sormenjälkitietojen vaihtamisen toteuttamiseksi ei toistaiseksi ole olemassa yleiskäyttöistä työkalua, vaikka tiedonvaihdon aloittamisen takaraja on elokuussa 2011. Tiedonvaihtoprosessin yksityiskohdainen kuvaaminen on tämän vuoksi tällä hetkellä mahdotonta.

5 artikla. *Muiden henkilötietojen ja muiden tietojen toimittaminen.* Artikla sisältää määräykset tietojen toimittamisesta, jos tietopyynnön vastaavuus todetaan (niin sanottu osuma -tapaus). Artiklan mukaan, jos sormenjälkitietojen vastaavuus todetaan 4 artiklan mukaisessa menettelyssä, viitetietoihin liittyvien muiden henkilötietojen ja muiden tietojen toimittamisessa noudatetaan pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä, mukaan lukien oikeusapua koskevat säännökset, ja tiedot toimitetaan 6 artiklan mukaisesti.

Jos haettu viitetieto löytyy, tapahtuu henkilötietojen ja muiden tietojen pyytäminen rikosoikeudellista yhteistyötä koskevien säännösten mukaisesti. Tällä on merkitystä erityi-

sesti henkilötietojen suojan kannalta. Yhdysvaltojen pyyntöön luovuttaa osuma -tapaukseen liittyvät henkilötiedot sovelletaan poliisitoimen henkilötietolain 40 §:ää. Tietojen luovuttamisen edellytyksistä säädetään lain 37 §:n 1—4 momentissa. Mainitun 37 §:n nojalla artiklassa tarkoitettujen Suomen lainsäädännön periaatteiden mukaisesti tallettujen henkilötietojen luovuttaminen on mahdollista. Poliisitoimen henkilötietolain hallituksen esityksen 40 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan erityisesti silloin, kun tietoja luovutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle, tulisi pyrkiä varmistamaan rekisteröidyn tietosuojan ja tietoturvan. Tietojen luovuttamiseen tulisi tällöin tarvittaessa liittää tietojen käyttötarkoituksia ja edelleen luovuttamista koskevia rajoituksia.

Oikeusapupyyntöön tulee sovellettavaksi kansainvälinen rikosoikeusapulaki. Lain 12 ja 13 §:ssä säädetään oikeusavun antamisen ehdottomista ja harkinnanvaraisista kieltäytymisperusteista. Säännös jättää kansalliselle viranomaiselle harkintavaltaa esimerkiksi silloin, jos tekoa koskeva esitutkinta on Suomessa tai kolmannessa valtiossa aloitettu. Ehdoton kieltäytymisperuste oikeusavun antamiselle on muun muassa silloin, jos oikeusavun antaminen olisi ristiriidassa ihmisoi-keuksia ja perusvapauksia koskevien periaatteiden kanssa, taikka jos oikeusavun antaminen muutoin olisi Suomen oikeusjärjestyksen vastaista. Lain 16 §:n mukaan oikeusavun antamisesta on mahdollista kieltäytyä myös puuttuvan vastavuoroisuuden perusteella. Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta sekä hallintovaliokunta ovat lausunnoissaan (UaVL 1/2010 vp ja HaVL 5/2010 vp) korostaneet, että henkilötietojen vaihdolla tulee olla aina hyväksyttävä peruste ja sopimuksen tulee noudattaa täyttä vastavuoroisuutta.

6 artikla. *Kansalliset yhteyspisteet ja täytäntöönpanosopimukset.* Artikla sisältää määräykset kansallisten yhteyspisteiden nimeämisestä tiedon toimittamista varten sekä määräykset täytäntöönpanosopimuksista.

Artiklan 1 kappaleen mukaan kumpikin sopimuspuoli nimeää yhden tai useamman kansallisen yhteyspisteen 4 artiklassa tarkoitettujen sormenjälkiviitetietojen sekä 5 artiklassa tarkoitettujen muiden henkilötietojen

myöhempää toimittamista varten. Yhteyspiste toimittaa tiedot sen sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, joka nimesi yhteyspisteen. Muita käytettävissä olevia oikeusavun kanavia ei tarvitse käyttää, ellei se ole tarpeellista esimerkiksi kyseisten tietojen todentamiseksi sitä varten, että tietoja voidaan käyttää pyynnön esittävän sopimuspuolen oikeudellisissa menettelyissä.

Artiklan 2 kappaleen mukaan edellä olevan 4 artiklan nojalla tehtyjen hakujen teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista määrätään yhdessä tai useammassa täytäntöönpanosopimuksessa tai -järjestelyssä.

Poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992, jäljempänä poliisin hallintolaki) 9 §:n mukaan Keskusrikospoliisin tehtävänä on torjua kansainvälistä, järjestäytyneitä, ammatti- ja taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta, suorittaa tutkintaa, tuottaa asiantuntijapalveluita ja kehittää rikostorjuntaa ja rikostutkimusmenetelmiä. Artiklan tarkoittamana kansallisena yhteyspisteenä toimisi siten kansainvälisestä rikospoliisiyhteistyöstä vastaava Keskusrikospoliisi. Yhteyspisteestä säädettäisiin sopimuksen voimaantuloasetuksessa. Tulli ja rajavartiolaitos voisivat pyytää sormenjälki- ja viitetietojen automaattista hakua sekä osuma- tapauksessa henkilötietojen toimittamista yhteyspisteeltä niiden rikosten esittämiseksi ja selvittämiseksi, joiden osalta ne ovat toimivaltaisia.

Tiedonvaihdon tekniset yksityiskohdat ja menettelytavat sovittaisiin erikseen yhdessä tai useammassa täytäntöönpanosopimuksessa. Täytäntöönpanosopimukset tehtäisiin sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten välillä.

7 artikla. *DNA-tunnisteiden automaattinen haku.* Artikla sisältää määräykset automaattisesta hakujärjestelmästä DNA-tunniste- ja viitetietojen avulla DNA-tunnisteiden vertailemiseksi rikosten tutkimista varten.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet voivat antaa 9 artiklassa tarkoitetuille toisen sopimuspuolen kansallisille yhteyspisteille rikosten tutkintaa varten pääsyn omien DNA-analyysitietokantojensa viitetietoihin ja valtuudet tehdä niistä automaattisia hakuja DNA-tunnisteita vertailemalla, jos tämä on sallittua kummankin sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön nojalla ja vastavuoroisuus-

den perusteella. Hakuja voidaan tehdä vain yksittäistapauksissa ja haun tekevän sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä noudattaen.

Artiklan 2 kappaleen mukaan, jos automaattisen haun yhteydessä todetaan välitetyn DNA-tunnisteen vastaavuus toisen sopimuspuolen tietokantaan tallennetun DNA-tunnisteen kanssa, haun tekevä kansallinen yhteyspiste saa automaattisesti ilmoituksen osuman kohteena olleista viitetiedoista. Jos vastaavuutta ei todeta, siitä annetaan automaattinen ilmoitus.

Haku kohdistuisi Suomessa poliisiasian tietojärjestelmän tunto- ja rekisteritietoihin. Poliisiasian tietojärjestelmästä säädetään poliisitoimen henkilötietolain 2 §:ssä. DNA-tunnisteiden määrittämisestä ja tallettamisesta säädetään pakkokeinolain 6 luvun 5 §:ssä. Poliisitoimen henkilötietolain 40 §:n 1 momentissa säädetään poliisin henkilörekisterin tietojen luovuttamisesta Interpolille tai sen muulle kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvalla jäsenvaltiolla. Tietoja saa luovuttaa lain 37 §:n 1–4 momentissa säädetyin edellytyksin poliisiviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Automaattisen haun vastauksena tulee niin sanottu osuma/ei osuma -vastaus, eli ilmoitus siitä, löytyykö yksittäinen tunniste toisen sopimusosapuolen rekisteristä vai ei. DNA-tunniste on erotettu henkilötiedosta ja varustettu niin sanotulla referenssinumerolla. Jos sopimuspuolen rekisteristä saadaan osuma, vastauksena lähtee ainoastaan ilmoitus osumasta sekä rekisteritiedon tunnisteena oleva referenssinumero. Tästä eteenpäin vaihdettava tieto määritellään sopimuksen artiklassa 8. Henkilöä, jonka DNA-tunnistetieto löytyy sopimuspuolen rekisteristä, ei siten voida tunnistaa pelkän viitetiedon perusteella. Viitetieto on eräänlainen järjestysnumero, jonka avulla sormenjälkitieto voidaan myöhemmin kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeusapupyynnössä yhdistää rekisteröityyn henkilöön. Lopullinen vastaavuus todetaan pyyn-

nön vastaanottaneen kansallisen yhteyspisteen toimesta.

Poliisitoimen henkilötietolain 40 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan poliisin henkilökäytännön tietoja ei voitaisi luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut, että mahdollisuudesta luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tulee säätää lailla (PeVL 25/2010 vp ja PeVL 12/2002 vp). Poliisitoimen henkilötietolain 40 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa kuitenkin todetaan, että teknisellä käyttöyhteydellä tarkoitetaan katseluoikeutta rekisteriin, ei esimerkiksi sinällään tietojen siirtämistä sähköisessä muodossa sähköposti- tai muuta sellaista järjestelmää käyttäen. Kansallisen lainsäädännön nojalla viitetietojen vaihtaminen olisi siten mahdollista esimerkiksi suojatun verkon kautta salattuna sähköpostiviestinä.

Sopimuspuolet eivät ole kuitenkaan toistaiseksi millään tavoin linjanneet käytettäviä tietoteknisiä ratkaisuja. Tiedonvaihtoprosessin yksityiskohtainen kuvaaminen on tämän vuoksi tällä hetkellä mahdotonta. Esimerkiksi Prüm -järjestelyn osalta DNA-tunnistietojen kyselyt kulkevat salattuna sähköpostina niin sanotun Testa-verkon kautta.

8 artikla. *Muiden henkilötietojen ja muiden tietojen toimittaminen.* Artikla sisältää määräykset tietojen toimittamisesta, jos tietopyynnön vastaavuus todetaan (niin sanottu osuma -tapaus). Artiklan mukaan, jos DNA-tunnisteiden vastaavuus todetaan 7 artiklan mukaisessa menettelyssä, viitetietoihin liittyvien muiden henkilötietojen ja muiden tietojen toimittamisessa noudatetaan pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä, mukaan lukien oikeusapua koskevat säännökset, ja tiedot toimitetaan 9 artiklan mukaisesti.

Jos haettu viitetieto löytyy, tapahtuu henkilötietojen ja muiden tietojen pyytäminen rikosoikeudellista yhteistyötä koskevien säännösten mukaisesti. Tällä on merkitystä erityisesti henkilötietojen suojan kannalta. Yhdysvaltojen pyyntöön luovuttaa osuma -tapaukseen liittyvät henkilötiedot sovelletaan poliisitoimen henkilötietolain 40 §:ää. Tietojen luovuttamisen edellytyksistä säädetään

lain 37 §:n 1—4 momentissa. Mainitun 37 §:n nojalla artiklassa tarkoitettujen Suomen lainsäädännön periaatteiden mukaisesti talletettujen henkilötietojen luovuttaminen on mahdollista. Poliisitoimen henkilötietolain hallituksen esityksen 40 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan erityisesti silloin, kun tietoja luovutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle, tulisi pyrkiä varmistamaan rekisteröidyn tietosuojan ja tietoturvan. Tietojen luovuttamiseen tulisi tällöin tarvittaessa liittää tietojen käyttötarkoituksia ja edelleen luovuttamista koskevia rajoituksia.

Oikeusapupyyntöön tulee sovellettavaksi kansainvälinen rikosoikeusapulaki. Lain 12 ja 13 §:ssä säädetään oikeusavun antamisen ehdottomista ja harkinnanvaraisista kieltäytymisperusteista. Säännös jättää kansalliselle viranomaiselle harkintavaltaa esimerkiksi silloin, jos tekoa koskeva esitutkinta on Suomessa tai kolmannessa valtiossa aloitettu. Ehdoton kieltäytymisperuste oikeusavun antamiselle on muun muassa silloin, jos oikeusavun antaminen olisi ristiriidassa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevien periaatteiden kanssa, taikka jos oikeusavun antaminen muutoin olisi Suomen oikeusjärjestyksen vastaista. Lain 16 §:n mukaan oikeusavun antamisesta on mahdollista kieltäytyä myös puuttuvan vastavuoroisuuden perusteella. Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta sekä hallintovaliokunta ovat lausunnoissaan (UaVL 1/2010 vp ja HaVL 5/2010 vp) korostaneet, että henkilötietojen vaihdolla tulee olla aina hyväksyttävä peruste ja sopimuksen tulee noudattaa täyttä vastavuoroisuutta.

9 artikla. *Kansalliset yhteyspisteet ja täytäntöönpanosopimukset.* Artikla sisältää määräykset kansallisten yhteyspisteiden nimeämisestä tiedon toimittamista varten sekä määräykset täytäntöönpanosopimuksista.

Artiklan 1 kappaleen mukaan edellä 7 artiklassa tarkoitettua tietojen toimittamista varten ja edellä 8 artiklassa tarkoitettua muiden henkilötietojen myöhempää toimittamista varten kumpikin sopimuspuoli nimeää kansallisen yhteyspisteen. Yhteyspiste toimittaa kyseiset tiedot sen sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, joka nimesi yhteyspisteen. Muita käytävissä olevia oikeusavun kanavia ei tarvitse käyttää,

ellei se ole tarpeellista esimerkiksi kyseisten tietojen todentamiseksi sitä varten, että tietoja voidaan käyttää pyynnön esittävän sopimuspuolen oikeudellisissa menettelyissä.

Artiklan 2 kappaleen mukaan edellä olevan 7 artiklan nojalla tehtyjen hakujen teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista määrätään yhdessä tai useammassa täytäntöönpanosopimuksessa tai -järjestelyssä. Poliisin hallintolain 9 §:n mukaan Keskusrikospoliisin tehtävänä on torjua kansainvälistä, järjestäytyntä, ammattimaista, taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta, suorittaa tutkintaa, tuottaa asiantuntijapalveluita ja rikostorjuntaa ja rikostutkimusmenetelmiä. Artiklan tarkoituksena kansallisena yhteyspisteinä toimisi siten kansainvälisestä rikospoliisiyhteistyöstä vastaava Keskusrikospoliisi. Yhteyspisteestä säädettäisiin sopimuksen voimaantuloasetuksessa. Tulli ja rajavartiolaitos voisivat pyytää DNA-tunnistevietietojen automaattista hakua sekä osuma -tapauksessa muiden henkilötietojen toimittamista yhteyspisteeltä niiden rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi, joiden osalta ne ovat toimivaltaisia.

Tiedonvaihdon tekniset yksityiskohdat ja menettelytavat sovittaisiin erikseen yhdessä tai useammassa täytäntöönpanosopimuksessa. Täytäntöönpanosopimukset tehtäisiin sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten välillä.

10 artikla. *Henkilötietojen ja muiden tietojen toimittaminen vakavien rikosten ja terrorismirikosten estämiseksi.* Artiklan mukaan henkilötietoja ja muita tietoja voidaan yksittäistapauksissa ja myös ilman pyyntöä luovuttaa vakavien rikosten ja terrorismirikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi, kun tiettyjen tosiseikkojen perusteella voidaan olettaa, että asianomaiset henkilöt tulevat syyllistymään artiklassa tarkoitettuun rikokseen.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet voivat toimittaa artiklan 6 kappaleessa tarkoitettulle toisen sopimuspuolen kansalliselle yhteyspisteelle vakavien rikosten ja terrorismirikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi kansallista lainsäädäntöä noudattaen yksittäistapauksissa ja myös ilman pyyntöä 2 kappaleessa tarkoitettuja henkilötietoja, jos tämä on tarpeen silloin, kun tietty-

jen tosiseikkojen perusteella voidaan olettaa, että rekisteröidyt tekevät tai ovat tehneet terrorismi- tai terrorismiin liittyviä rikoksia tai terrorismiryhmän tai -järjestön toimintaan liittyviä rikoksia, sellaisina kuin tällaiset rikokset on määritelty tiedot toimittavan sopimuspuolen kansallisessa lainsäädännössä (a kohta), saavat tai ovat saaneet koulutusta artiklan a kohdassa tarkoitettujen rikosten suorittamiseksi (b kohta), tekevät tai ovat tehneet vakavan rikoksen tai osallistuvat järjestäytyneen rikollisryhmän tai -järjestön toimintaan (c kohta).

Artiklan 2 kappaleen mukaan toimitettavia henkilötietoja voivat olla sukunimi, etunimet, entiset nimet, muut nimet, peitenimet, nimien vaihtoehtoiset kirjoitusasut, sukupuoli, syntymäaika ja -paikka, nykyinen ja aiempi kansalaisuus, passin numero, muiden henkilöllisyysasiakirjojen numerot ja sormenjälkitiedot sekä kuvaus siitä, mitkä seikat tai olosuhteet antavat aiheutta 1 kappaleessa tarkoitettuun olettamukseen.

Artiklan 3 kappaleen mukaan tiedot toimitettava sopimuspuoli voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti määrittellä ehdot, joiden mukaisesti tiedot vastaanottava sopimuspuoli voi käyttää näitä tietoja. Jos vastaanottava sopimuspuoli ottaa tiedot vastaan, nämä ehdot sitovat sitä.

Artiklan 4 kappaleen mukaan tiedot toimitettava sopimuspuoli ei voi kuitenkaan asettaa 3 kappaleen nojalla tietojen toimittamiselle tiedot vastaanottavan sopimuspuolen henkilötietojen käsittelyä koskeviin oikeudellisiin normeihin liittyviä yleisiä rajoituksia.

Artiklan 5 kappaleen mukaan edellä 2 kappaleessa tarkoitettujen henkilötietojen lisäksi sopimuspuolet voivat toimittaa toisilleen 1 kappaleessa tarkoitettuihin rikoksiin liittyviä muita kuin henkilötietoja.

Artiklan 6 kappaleen mukaan kumpikin sopimuspuoli nimeää yhden tai useamman kansallisen yhteyspisteen tämän artiklan mukaisten henkilötietojen ja muiden tietojen vaihtamiseksi toisen sopimuspuolen yhteyspisteiden kanssa. Kansallisten yhteyspisteiden toimivaltuudet määräytyvät sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan.

Artiklan määräyksiä sovelletaan kansallista lainsäädäntöä noudattaen. Rikoslain (39/1889) 34 a luvussa säädetään terrorismi-

rikoksista. Säätely perustuu Euroopan neuvoston terrorismin torjumiseksi tehtyyn puittepäätökseen (2002/475/YOS, EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3—7). Rikoslain 34 a luvun 4 a §:ssä koulutuksen antaminen terrorismirikoksen tekemistä varten on säädetty rangaistavaksi, sen sijaan koulutukseen osallistumista ei ole Suomessa säädetty rangaistavaksi. Rikoslain 17 luvun 1 a §:ssä säädetään järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumisesta. Artiklan soveltamisala kattaa lisäksi myös muut vakavat rikokset, jotka kuuluvat 2 artiklassa määritellyillä edellytyksillä sopimuksen soveltamisalaan. Tietojen luovuttamisen edellytyksistä säädetään poliisitoimen henkilötietolain 40 ja 37 §:ssä. Näitä edellytyksiä ei esityksessä ehdoteta väljennettäviksi, mutta näitä edellytyksiä ei myöskään ehdoteta kavennettaviksi voimassa olevasta sääntelystä. Tietojen luovuttaminen poliisitoimen henkilötietolain nojalla on siten mahdollista rikostorjunnallisiin tarkoituksiin laajemminkin kuin, mihin sopimuspuolet ovat 10 artiklan nojalla sitoutuneet.

Perustuslakivaliokunta on Prümin sopimusta koskevassa lausunnossaan PeVL 56/2006 vp todennut vastaavan 16 artiklan osalta, että muihin kuin todennettaviin tosiasioihin perustuvien tietojen rekisteröinti ja edelleen luovuttaminen saattavat muodostua rekisteröidyn yksityiselämän suojan ja oikeusturvan kannalta ongelmallisiksi. Tällaisten tietojen virheettömyyteen ja luotettavuuteen kohdistuu siksi erityisiä vaatimuksia. Tähän on syytä kiinnittää huomiota päätettäessä yksittäistapauksessa tietojen lähettämisestä (PeVL 27/2006 vp, s. 2/II).

Artiklan 3 kappaleen mukaan tiedot toimitettava sopimuspuoli voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti määritellä ehdot, joiden mukaisesti tiedot vastaanottava sopimuspuoli voi käyttää näitä tietoja. Poliisitoimen henkilötietolain hallituksen esityksen 40 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan erityisesti silloin, kun tietoja luovutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle, tulisi pyrkiä varmistamaan rekisteröidyn tietosuojan ja tietoturvan. Tietojen luovuttamiseen tulisi tällöin tarvittaessa liittää tietojen käyttötarkoituksia ja edelleen luovuttamista koskevia rajoituksia.

Poliisin hallintolain 9 §:n mukaan Keskusrikospoliisin tehtävänä on torjua kansainvälistä, järjestäytynyttä, ammattimaista, taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta, suorittaa tutkintaa, tuottaa asiantuntijapalveluita ja rikostorjuntaa ja rikostutkimamenetelmiä. Artiklan tarkoittamana kansallisena yhteyspisteenä toimisi Keskusrikospoliisi. Poliisin hallintolain 10 §:n nojalla Suojelupoliisin tehtävänä on torjua sellaisia hankkeita ja rikoksia, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta sekä suorittaa tällaisten rikosten tutkintaa. Kansallisena yhteyspisteenä artiklassa tarkoitettujen terrorismirikosten osalta toimisi siten Suojelupoliisi. Siltä osin kuin tietoja tarvittaisiin oikeusprosessissa, noudatettaisiin normaalia oikeus- ja virka-apukanavaa, eli tiedon toimitaminen tapahtuisi Keskusrikospoliisin kautta. Yhteispisteistä säädettäisiin sopimuksen voimaansaattamisasetuksessa.

11 artikla. *Yksityisyys ja tietosuojan.* Artikla sisältää henkilötietojen käsittelyssä noudatettavat yksityisyyttä ja tietosuojaa koskevat määräykset.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet toteavat, että niiden toisiltaan saamien henkilötietojen asianmukainen käsittely on erityisen tärkeää, jotta säilytetään luottamus tämän sopimuksen täytäntöönpanoon.

Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimus ei anna yksityishenkilöille oikeuksia esimerkiksi hankkia, salata tai jättää pois todisteita tai estää henkilötietojen vaihtoa. Oikeuksiin, jotka ovat olemassa tästä sopimuksesta riippumatta, ei kuitenkaan puututa.

Artiklan 3 kappaleen mukaan henkilötietojen toimittamisen, vastaanottamisen, käsittelyn ja kirjaamisen oikeudellista valvonnasta vastaavat ja sitä suorittavat sopimuspuolten riippumattomat tietosuojaviranomaiset tai tarvittaessa valvontaelimet, erityiset tietosuojavaltuutetut tai oikeusviranomaiset siten kuin sopimuspuolten kansallisessa lainsäädännössä määritellään.

Sopimuksen tietosuojamääräysten tarkoituksena on turvata riittävä tietosuojan taso henkilötietojen siirroissa sopimuspuolten välillä. Vähimmäistason vaatimus johtuu henkilötietodirektiivin periaatteista sekä perustuslain 10 §:n 1 momentista, jossa säädetään yk-

sityiselämän suojasta. Henkilötietojen suojan kannalta olennaista on, että sopimuspuolella on pääsy vain sellaisiin sormenjälkitietojen ja DNA-tunnistietojen viitetietoihin, joita ei ole mahdollista yhdistää suoraan kehenkään yksittäiseen henkilöön. Muu tietojen toimitaminen tapahtuu sopimuspuolten kansallista lainsäädäntöä noudattaen.

Henkilötietolain 9 luvussa säädetään henkilötietojen käsittelyn ohjauksesta ja valvonnasta. Lain 38 §:n mukaan tietosuoja-valtuuttettu antaa henkilötietojen käsittelyä koskevaa ohjausta ja neuvontaa sekä valvoo henkilötietojen käsittelyä lain tavoitteiden toteuttamiseksi ja käyttää päätösvaltaa siten kuin henkilötietolaisissa säädetään.

12 artikla. *Henkilötietojen käsittelyä koskevat yleiset periaatteet.* Artikla sisältää henkilötietojen käsittelyssä noudatettavat yleiset periaatteet.

Artiklan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat käsittelemään henkilötietoja asianmukaisesti ja lainsäädäntöään noudattaen.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet sitoutuvat varmistamaan, että toimitetut henkilötiedot ovat asianmukaisia ja olennaisia suhteessa siirron nimenomaiseen tarkoitukseen.

Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuolet sitoutuvat säilyttämään henkilötiedot ainoastaan sen ajan, kuin on tarpeen sen nimenomaisen tarkoituksen toteuttamiseksi, jota varten tiedot toimitettiin tai jossa niitä myöhemmin käsitellään tämän sopimuksen mukaisesti.

Artiklan 3 kappaleen mukaan sopimuspuolet sitoutuvat varmistamaan, että mahdolliset virheelliset henkilötiedot saatetaan vastaanottavan sopimuspuolen tietoon pikaisesti, jotta asianmukaiset toimet tilanteen korjaamiseksi voidaan toteuttaa.

Henkilötietolain 2 luvussa säädetään henkilötietojen käsittelyä koskevista yleisistä periaatteista, joita sovelletaan myös poliisitoimessa. Henkilötietolain 5 luvussa säädetään henkilötietojen siirtämisestä Euroopan unionin ulkopuolelle. Mainitun luvun 22 §:n mukaan yleisenä edellytyksenä henkilötietojen siirtämiselle Euroopan unionin jäsenvaltion ulkopuolelle on, että vastaanottavassa maassa taataan tietosuojan riittävä taso. Säännöksellä on pantu täytäntöön henkilötietodirektiivi.

Direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jää muun muassa poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö, mutta sen periaatteet on huomioitava arvioitaessa poliisitoimen henkilötietolain tietojen luovuttamisen edellytyksiä.

13 artikla. *Käsittelyä koskevat rajoitukset henkilötietojen ja muiden tietojen suojaamiseksi.* Artikla sisältää määräykset henkilötietojen ja muiden tietojen käsittelyä koskevista rajoituksista.

Artiklan 1 kappaleen mukaan kumpikin sopimuspuoli voi, tämän kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan 3 kappaleen soveltamista, käsitellä tämän sopimuksen nojalla saamia tietoja rikostutkinnassa (a kohta), yleistä turvallisuutta koskevan vakavan uhkan estämiseksi (b kohta), sen muissa kuin rikosoikeudellisissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä, jotka liittyvät suoraan a kohdassa tarkoitettuun tutkintaan (c kohta) tai mihin tahansa muuhun tarkoitukseen vain, jos tiedot toimittanut sopimuspuoli antaa ennakolta suostumuksensa (d kohta).

Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuolet eivät saa ilmoittaa tämän sopimuksen nojalla annettuja tietoja kolmansille valtioille, kansainvälisille elimille tai yksityisille tahoille ilman tiedot toimittaneen sopimuspuolen suostumusta ja ilman asianmukaisia suojaus-toimia.

Artiklan 3 kappaleen mukaan sopimuspuoli voi tehdä automaattisen haun toisen sopimuspuolen sormenjälki- tai DNA-tietokantoihin 4 tai 7 artiklan nojalla ja käsitellä haun tuloksena saamia tietoja, mukaan lukien ilmoitus siitä, onko saatu osuma vai ei, ainoastaan vertailtujen DNA-tunnisteiden tai sormenjälkitietojen vastaavuuden toteamiseen (a kohta), lisäpyynnön valmisteluun ja esittämiseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, mukaan lukien oikeusapua koskevat säännökset, jos nämä tiedot ovat toisiaan vastaavat (b kohta) tai kirjaamiseen siten kuin sen kansallinen lainsäädäntö vaatii tai sallii (c kohta). Tietokantaa hallinnoiva sopimuspuoli saa käsitellä haun tekemisen sopimuspuolen sille 4 ja 7 artiklan mukaisesti automaattisen haun aikana toimittamia tietoja ainoastaan silloin, kun se on tarpeen vertailun suorittamista, automaattista hakuun vastaamista tai 15 artiklan mukaista kirjaamista varten. Tietojen vertailun päätyt-

tyä tai automaattisen hakuun vastaamisen jälkeen on vertailua varten toimitetut tiedot poistettava välittömästi, jollei niiden jatkokäsittely ole tarpeen tämän artiklan 3 kappaleen b tai c kohdassa mainittuja tarkoituksia varten.

Artiklan 1 kappaleessa rajataan sopimuksen nojalla saatujen tietojen käsittely. Artiklan määräykset ovat merkityksellisiä perustuslain 7 §:ssä taatun henkilökohtaisen koskemattomuuden ja perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatus henkilö tietojen suojan ja yksityiselämän suojan kannalta (ks. PeVL 56/2006 vp). Koska muiden kuin viitetietojen vaihtaminen tapahtuu noudattaen kansallisen lainsäädännön säännöksiä, eikä poliisitoimen henkilötietolain tietojen luovuttamisen edellytyksiä esityksessä ehdoteta väljennettäväksi, sopimusmääräysten ei voida katsoa olevan ongelmallisia perustuslain 7 ja 10 §:n kannalta.

14 artikla. *Tietojen oikaiseminen, lukitseminen ja poistaminen.* Artiklassa määrätään virheellisten tai puutteellisten tietojen oikaisemisesta, lukitsemisesta ja poistamisesta.

Artiklan 1 kappaleen mukaan tiedot toimitetaan sopimuspuolen pyynnöstä tiedot vastaanottavan sopimuspuolen on sen kansallisen lainsäädännön puitteissa oikaistava, lukittava tai poistettava tämän sopimuksen nojalla vastaanotetut tiedot, jotka ovat virheellisiä tai puutteellisia tai jos niiden kerääminen tai jatkokäsittely on ristiriidassa tämän sopimuksen tai tiedot toimittaneen sopimuspuoleen sovellettavien sääntöjen kanssa.

Artiklan 2 kappaleen mukaan jos sopimuspuoli saa tietää, että sen tämän sopimuksen nojalla toiselta sopimuspuolelta saamat tiedot ovat virheellisiä, se toteuttaa kaikki aiheelliset toimenpiteet, jotta välttyttäisiin luottamasta erheellisesti tällaisiin tietoihin, mukaan lukien erityisesti tällaisten tietojen täydentäminen, poistaminen tai korjaaminen.

Artiklan 3 kappaleen mukaan kumpikin sopimuspuoli ilmoittaa toiselle, jos se saa tietää, että jokin olennainen tieto, jonka se on toimittanut toiselle sopimuspuolelle tai saanut toiselta sopimuspuolelta tämän sopimuksen nojalla, on virheellinen tai epäluotettava tai antaa aihetta huomattavaan epäilyyn.

Poliisitoimen henkilötietolain 27 §:ssä säädetään virheelliseksi todetun tiedon virheelli-

seksi merkitsemisestä, sen säilyttämisestä ja poistamisesta. Henkilötietolain 2 luvun 9 §:ssä säädetään tietojen laatua koskevista periaatteista. Mainitun lain 9 §:n 2 momentin mukaan rekisterinpitäjän on huolehdittava siitä, ettei virheellisiä, epätäydellisiä tai vanhentuneita henkilötietoja käsitellä (virheettömyysvaatimus).

15 artikla. *Kirjaaminen.* Artikla sisältää tietojen toimittamisessa noudatettavan kirjaamisvelvoitteen.

Artiklan 1 kappaleen mukaan kumpikin sopimuspuoli kirjaa tämän sopimuksen mukaisesti toiselle sopimuspuolelle toimitettujen tietojen lähettämisen ja vastaanottamisen. Kirjaamisen tarkoituksena on varmistaa tehokas tietosuojan valvonta asianomaisen sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti (a kohta), antaa sopimuspuolille mahdollisuus käyttää tehokkaasti niille 13 ja 17 artiklan mukaan annettuja oikeuksia (b kohta) ja varmistaa tietoturvallisuus (c kohta).

Artiklan 2 kappaleen mukaan kirjaaminen sisältää tiedon toimitetuista tiedoista (a kohta), toimituspäivän (b kohta) ja tiedon vastaanottajan, jos tiedot on toimitettu muille viranomaisille (c kohta).

Artiklan 3 kappaleen mukaan kirjatut tiedot suojataan sopivilla toimenpiteillä epäasialliselta käytöltä ja muulta väärinkäytöltä ja säilytetään kahden vuoden ajan. Säilytysajan päätyttyä kirjatut tiedot poistetaan viipymättä, ellei tämä ole ristiriidassa kansallisen lainsäädännön kanssa, mukaan lukien sovellettavat tietosuojaa ja tietojen säilyttämistä koskevat säännöt.

Artiklassa tarkoitettu tietojen kirjaamisvelvoite koskee jokaista ei-automaattista tiedon lähetystä ja tiedon vastaanottamista. Suomesta lähtevien virka- ja oikeusapupyynnöiden sisältöä ei ole määritelty lain tasolla. Kirjaamisvelvoite vastaa kuitenkin kansallisesti vakiintunutta käytäntöä. Lisäksi virka- tai oikeusapupyynnöitä tehtäessä on noudatettava sisäasiainministeriön oikeus- ja virkaapumääräystä SM-2004-02145/Ri-0. Poliisin kansainvälisen yhteistyön lähtökohtana on, että yhteydenpito vieraan valtion viranomaisen kanssa tapahtuu poliisin kansallisen keskusviranomaisen, Keskusrikospoliisin, kautta.

Tietosuojan toteutumista valvoisi henkilötietolain nojalla Suomessa tietosuojavaltuutettu.

16 artikla. *Tietoturvallisuus.* Artiklassa määrätään tietoturvasta.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet varmistavat, että tarvittavia teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä toteutetaan henkilötietojen suojaamiseksi tahattomalta tai luvattomalta hävittämiseltä, tahattomalta häviämislä tai luvattomalta julkistamiselta, muuttamiselta, pääsylvä tai kaikelta muulta luvattomalta käsittelyltä. Sopimuspuolet toteuttavat erityisesti kohtuullisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että vain valtuutetut henkilöt voivat saada pääsyn henkilötietoihin.

Artiklan 2 kappaleen mukaan täytäntöönpanosopimuksissa tai -järjestelyissä, joissa täsmennetään 4 ja 7 artiklan mukaista sormenjälki- ja DNA-tietokantojen automaattista hakua koskevia menettelyjä, määrätään, että modernia tekniikkaa käytetään asianmukaisesti tietosuojan, tietoturvallisuuden ja tietojen luottamuksellisuuden ja koskemattomuuden varmistamiseksi (a kohta). Lisäksi täytäntöönpanosopimuksissa tai -järjestelyissä määrätään, että käytettäessä verkkoja, joihin on yleinen pääsy, käytetään toimivaltaisten viranomaisten hyväksymiä salausta- ja valtuutusmenetelmiä (b kohta). Lisäksi täytäntöönpanosopimuksissa tai -järjestelyissä määrätään järjestelmästä, jolla varmistetaan ainoastaan sallittujen hakujen tekeminen (c kohta).

Poliisiasian tietojärjestelmän rekisterinpitäjänä toimii poliisitoimen henkilötietolain 7 §:n mukaan Poliisihallitus. Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvien tunnistetietojen tietoturvasta säädetään poliisitoimen henkilötietolain 10 a §:ssä. Henkilötietolain 2 luvun henkilötietojen käsittelyä koskevat yleiset periaatteet tulevat noudatettaviksi myös poliisitoimissa.

Viranomaisten välillä erikseen tehtävissä täytäntöönpanosopimuksissa on tarkoitus määrätä artiklan kohdassa 2 tarkoitetuista käytännön teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista sopimuksen soveltamisessa.

17 artikla. *Avoimuus -tietojen antaminen rekisteröidylle.* Artikla sisältää viittauserä määrätks kansallisessa lainsäädännössä säädet-

tyihin rekisteröidyn tiedonsaantioikeuksiin ja tiedonsaantioikeuden rajoituksiin.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuksen määräyksiä ei saa tulkita siten, että niillä puututaan sopimuspuolten niiden lainsäädännössä säädettyihin oikeudellisiin velvollisuuksiin toimittaa rekisteröidyille tiedot käsittelyn tarkoituksista ja rekisterinpitäjän henkilöllisyydestä, vastaanottajista tai vastaanottajaryhmistä, tieto siitä, onko rekisteröidyllä oikeus saada itseään koskevia tietoja ja oikeus niiden oikaisuun, sekä mahdolliset lisätiedot, kuten sen käsittelyn oikeusperusta, johon tiedot on tarkoitettu, tietojen säilyttämisen aikarajat sekä muutoksenhakuoikeus, siltä osin kuin nämä lisätiedot ovat tarpeen rekisteröidyn kannalta asianmukaisen tietojenkäsittelyn varmistamiseksi ottaen huomioon tietojenkäsittelyn tarkoitus ja erityiset olosuhteet.

Artiklan 2 kappaleen mukaan tiedonsaanti voidaan kieltää sopimuspuolten lainsäädännön mukaisesti, mukaan lukien, jos tiedon antaminen voi vaarantaa käsittelyn tarkoitukset (a kohta), Suomen tai Yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten suorittamia tutkinta- tai syytetoimia (b kohta) tai kolmansien osapuolten oikeuksia ja vapauksia (c kohta).

Artiklan mukaan sopimuksella ei puututa kansallisessa lainsäädännössä säädettyihin rekisteröityä koskeviin tiedonantovelvollisuuksiin tai tiedonsaantioikeuksiin. Poliisitoimen henkilötietolain 43 §:n mukaan poliisin on kerätessään henkilötietoja poliisilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi huolehdittava henkilötietolain 24 §:n 1 momentissa tarkoitettusta tiedonantovelvollisuudesta. Tätä velvollisuutta poliisilla ei ole kerätessään, tallettaessaan ja luovuttaessaan poliisilain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia henkilötietoja. Tiedonantovelvollisuutta ei ole siten ole tiedoista, jotka koskevat muun muassa rikosten estämistä ja selvittämistä.

18 artikla. *Tiedot.* Artikla sisältää määrätks tietojen käsittelyyn liittyvästä informointivelvollisuudesta.

Artiklan mukaan tiedot vastaanottava sopimuspuoli antaa tiedot toimittaneelle sopimuspuolelle pyynnöstä tietojä toimitettujen

tietojen käsittelystä ja siitä saaduista tuloksista. Tiedot vastaanottava sopimuspuoli varmistaa, että se vastaa tiedot toimittaneelle sopimuspuolelle kohtuullisessa ajassa.

Artiklan mukaan sopimuspuolet antavat toisilleen tietoja, miten saatuja tietoja on käsitelty ja tietoja käsittelystä saaduista tuloksista. Varsinainen henkilötietojen tai muiden tietojen vaihtaminen tapahtuu kuitenkin noudattaen kansainvälisestä oikeusavusta annettuja säädöksiä.

19 artikla. *Suhde muihin sopimuksiin.* Artiklan mukaan sopimus ei rajoita tai estä soveltamasta sellaisten muiden sopimusten tai kansallisen lainsäädännön säännöksiä, jotka sallivat Suomen ja Yhdysvaltojen välisen tiedonvaihdon.

20 artikla. *Neuvottelut.* Artikla sisältää määräykset sopimuspuolten neuvotteluista sopimuksen määräysten täytäntöönpanosta sekä erimielisyyksien ratkaisemisesta.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet neuvottelevat säännöllisesti sopimuksen määräysten täytäntöönpanosta.

Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuolet neuvottelevat keskenään jos sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyy erimielisyyksiä.

21 artikla. *Kustannukset.* Artiklan mukaan kumpikin sopimuspuoli vastaa kustannuksista, joita sen viranomaiselle aiheutuu sopimuksen täytäntöönpanosta. Erityistapauksissa sopimuspuolet voivat sopia poikkeavista järjestelyistä.

22 artikla. *Muutokset.* Artikla sisältää määräykset sopimuksen muuttamisesta.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet neuvottelevat keskenään sopimuksen muuttamisesta kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä.

Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimusta voidaan muuttaa milloin tahansa sopimuspuolten kirjallisella sopimuksella. Muutokset tulevat voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona on vastaanotettu viimeinen sopimuspuolten välisestä diplomaattisista nooteista, joissa ilmoitetaan, että kyseisten muutosten voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet on saatettu päätökseen.

23 artikla. *Sopimuksen päättäminen.* Artiklan mukaan kumpi tahansa sopimuspuoli

voi irtisanoa sopimuksen antamalla kirjallisen ilmoituksen. Irtisanomisaika on kolme kuukautta. Sopimuksen määräyksiä sovelletaan edelleen tietoihin, jotka on toimitettu ennen kyseistä sopimuksen päättämistä.

24 artikla. *Voimaantulo.* Artikla sisältää sopimuksen voimaantuloa koskevat tavantomaiset määräykset. Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona on vastaanotettu viimeinen sopimuspuolten välisestä diplomaattisista nooteista, joissa ilmoitetaan, että tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet on saatettu päätökseen.

Sopimuksessa tarkoitettu sormenjälkitietojen ja DNA-tunnisteiden vaihtaminen käynnistyisi vasta erillisten sopimuspuolten viranomaisten välillä tehtyjen täytäntöönpanosopimusten jälkeen.

2 Lakiehdotuksen perustelut

Perustuslain 95 §:ssä edellytetään, että kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan valtiosisäisesti voimaan erityisellä voimaansaattamislalla. Tällaiset määräykset tulee saattaa voimaan lailla myös silloin, kun velvoitteen johdosta ei ole tarpeen tarkistaa kansallisen lainsäädännön aineellista sisältöä. Koska Suomen ja Yhdysvaltojen välisen rikostorjuntasopimuksen määräysten toteuttamiseksi ei ole tarpeen muuttaa aineellista lainsäädäntöä, esitys sisältää vain ehdotuksen blanketti-laiksi.

1 §. Lakiehdotuksen 1 §:n säännöksellä saatettaisiin voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Lain voimaantulosta säädettäisiin tavallan presidentin asetuksella. Lain on tarkoitus tulla voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3 Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan 24 artiklan mukaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden en-

simmäisenä päivänä, jona on vastaanotettu viimeinen sopimuspuolten välisestä diplomaattisista nooteista, joissa ilmoitetaan, että sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet on saatettu päätökseen. Yhdysvallat on saattanut kansalliset toimenpiteensä päätökseen ja on toimittanut Suomelle asiaa koskevan nootin 9 päivänä kesäkuuta 2010. Näin ollen sopimus tulisi voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona Yhdysvallat on vastaanottanut Suomen diplomaattisen nootin sopimuksen edellyttämien kansallisten toimenpiteiden päätökseen saattamisesta.

Sopimuksen voimaansaattamislaki ehdotetaan tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 § sisältää säännökset kansainvälisten velvoitteiden voimaantulosta Ahvenanmaan maakunnassa. Jos valtiosopimuksen määräys koskee itsehallintolain mukaan maakunnan toimivaltaan kuuluvaa asiaa tai jos määräys on ristiriidassa itsehallintolain säännösten kanssa, sopimus ei tältä osin tule voimaan maakunnassa, elleivät maakuntapäivät anna sille hyväksyntäänsä.

Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 6 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat yleistä järjestystä ja turvallisuutta lain 27 §:n 27, 34 ja 35 kohdassa säädetyin poikkeuksin. Viimeksi mainituissa kohdissa säädetään mm. järjestysvallan toiminnasta valtion turvallisuuden varmistamiseksi. Itsehallintolain 27 §:n 22 kohdan mukaan rikosoikeus kuuluu myös pääasiallisesti valtakunnan toimivaltaan. Esimerkiksi rikosten esitutkinnasta säätäminen on perinteisesti katsottu olevan valtakunnalle kuuluva asia.

Tietosuoja on maakuntalakien lainsäädäntövalvonnassa katsottu kuuluvan itsehallintolain 18 §:n 1 kohdan ja 4 kohdan nojalla maakunnan lainsäädäntövaltaan. Mainittujen pykäläkohtien mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat maakunnan hallitusta sekä sen alaisia viranomaisia ja laitoksia sekä maakunnan kuntien hallintoa.

Edellä mainitun itsehallintolain 18 §:n 1 ja 6 kohdan nojalla maakunnassa on säädetty

maakuntalaki Ahvenanmaan poliisiviranomaisesta (Ålands polismyndighet: Ålands författningssamling 2000:26 ja 2000:34), jonka toimintaan sovelletaan maakunnan poliisiviranomaista koskevaa tietosuojalainsäädäntöä (landskapslag ÅFS 1999:50, muut. 2006/29 ja 2007/91) om tillämpning i landskapet Ålandavriksförfattningar om personuppgifter).

Edellä olevan perusteella allekirjoitettu sopimus on Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluva asia, johon tulee soveltaa itsehallintolain 59 §:ää kansainvälisten velvoitteiden voimaantulosta maakunnassa.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimus on oikeudelliselta luonteeltaan valtiosopimus, jonka velvoittavuuden edellytyksenä on, että se hyväksytään Suomessa valtiosäännön edellyttämällä tavalla. Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset siihen katsomatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp ja PeVL 12/2000 vp.)

Edellä mainituilla perusteilla esitykseen sisältyvässä sopimuksessa on eduskunnan hyväksymistä edellyttäviä määräyksiä.

Sopimuksen määräyksistä kuuluvat lainsäädännön alaan sopimuksen määritelmät (1 artikla) ja sopimuksen tarkoitusta (2 artikla) koskevat määräykset, koska nämä sopimusmääräykset vaikuttavat joko suoraan tai välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten tulkintaan ja soveltamiseen (PeVL 6/2001 vp). Lisäksi perustuslakivaliokunnan mukaan valtiosopimuksen määräys on luettava lainsäädännön alaan muun muassa jos määräyksen tarkoituksesta asiasta on voimassa lain säännöksiä

(esimerkiksi PeVL 11/2000 vp). Sopimuksen aineellisista määräyksistä lainsäädännön alaan kuuluvat siten tietojenvaihtoa (3—5, 7—8, 10 artikla), tietosuojaa ja tietoturvaa (11—17 artikla) koskevat määräykset sekä tietoja toimitettujen tietojen käsittelystä ja siitä saaduista tuloksista koskevat määräykset (18 artikla).

Erikseen tehtävissä täytäntöönpanosopimuksissa määrättäisiin 6 artiklan 2 kohdassa ja 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista hakujen teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista sekä 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista tietoturvaluonutteen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista. Näissä sopimuspuolten asiomaisten viranomaisten välillä tehtävissä täytäntöönpanosopimuksissa sovittaisiin käytännön teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista sopimuksen soveltamisessa. Täytäntöönpanosopimuksissa ei ole tarkoitus sopia rikostorjuntasopimuksen luonteeseen tai tavoitteisiin vaikuttavista muutoksista sopimussuhteeseen eikä asioista, jotka perustuslain mukaan kuuluvat eduskunnan toimialaan. Täytäntöönpanosopimuksia koskevilla sopimusmääräyksillä ei ole tarkoitus delegoida sopimusvaltaa alemmille viranomaisille. Täytäntöönpanosopimukset on tarkoitus tehdä kansainvälisinä hallintosopimuksina. Jos täytäntöönpanosopimuksia tehtäessä havaittaisiin tarve sopia lainsäädäntövalan alaan kuuluvista asioista, sopimus tehtäisiin perustuslain edellyttämiä menettelyjä noudattaen.

4.2 Käsittelyjärjestys

Sopimus sisältää määräyksiä, joiden mukaiset säännökset on voimassa olevassa lainsäädännössä säädetty tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Sopimuksen tarkoituksena on tehostaa ja helpottaa sopimuspuolten välistä yhteistyötä rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi. Perustuslakivaliokunta on antanut Prümin sopimuksen yhteydessä lausunnon PeVL 56/2006 vp. Lausunnossaan perustuslakivaliokunta toteaa, että se on pitänyt sisällöltään vastaavanlaisia kansainvälisiä velvoitteita perustuslain 1 §:n 3 momentin tarkoituksena kansainvälisenä yhteistyönä, joka on paitsi tavanomaista myös kannatettavaa (vrt. PeVL 9/2003 vp, s. 3/I, PeVL 21/2003 vp, s 2/II).

Suomen ja Yhdysvaltojen välisen rikostorjuntasopimukseen ei voida katsoa sisältyvän sellaisia määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Hallituksen näkemyksen mukaan sopimus voitaisiin näin ollen hyväksyä äänen enemmistöllä ja ehdotus sen lainsäädännön alaan kuuluvien sopimusmääräysten voimaansaattamiseksi käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Esityksestä ehdotetaan kuitenkin pyydettyväksi perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Washingtonissa 17 päivänä maaliskuuta 2010 Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä yhteistyön tehostamisesta rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi tehdyn sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

yhteistyön tehostamisesta rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Yhteistyön tehostamisesta rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä Washingtonissa 17 päivänä maaliskuuta 2010 tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat

lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Anne Holmlund*

Sopimusteksti

**SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN
JA AMERIKAN YHDYSVALTOJEN
HALLITUKSEN
VÄLINEN SOPIMUS
YHTEISTYÖN TEHOSTAMISESTA
RIKOLLISUUDEN ESTÄMISEKSI JA
TORJUMISEKSI**

**AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC
OF FINLAND
AND
THE GOVERNMENT OF THE UNITED
STATES OF AMERICA
ON ENHANCING COOPERATION IN
PREVENTING AND COMBATING
CRIME**

Suomen tasavallan hallitus ja Amerikan yhdysvaltojen hallitus (jäljempänä "sopimuspuolet"), jotka

haluavat tehdä yhteistyötä rikollisuuden, erityisesti terrorismin estämiseksi ja torjumiseksi entistä tehokkaammin,

toteavat, että tiedonvaihto on olennainen osa rikollisuuden, erityisesti terrorismin torjuntaa,

toteavat, että on tärkeää estää ja torjua rikollisuutta, erityisesti terrorismia kunnioittamatta samalla perusoikeuksia ja -vapauksia, varsinkin yksityisyyttä,

ottavat huomioon rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muutto liikkeen torjumiseksi Prümmissä 27 päivänä toukokuuta 2005 tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän Euroopan unionin neuvoston 23 päivänä heinäkuuta 2008 tekemän päätöksen,

pyrkivät tehostamaan ja edistämään sopimuspuolten välistä yhteistyötä kumppanuuden hengessä,

ovat sopineet seuraavaa:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

1. "DNA-tunnisteilla" tarkoitetaan kirjaintai numerokoodia, joka esittää ihmisen analysoidun DNA-näytteen koodaamattoman osan tunnistamisen mahdollistavia ominaisuuksia eli erityistä kemiallista muotoa DNA:n eri kohdissa (lokuksissa);

2. "henkilötiedoilla" tarkoitetaan kaikenlai-

The Government of the Republic of Finland and the Government of the United States of America (hereinafter "Parties"),

Prompted by the desire to cooperate as partners to prevent and combat crime, particularly terrorism, more effectively,

Recognizing that information sharing is an essential component in the fight against crime, particularly terrorism,

Recognizing the importance of preventing and combating crime, particularly terrorism, while respecting fundamental rights and freedoms, notably privacy,

Inspired by the Convention on the stepping up of cross-border cooperation, particularly in combating terrorism, cross-border crime and illegal migration, done at Prüm on May 27, 2005, as well as the related June 23, 2008 European Union Council decision, and

Seeking to enhance and encourage cooperation between the Parties in the spirit of partnership,

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

1. DNA profiles (DNA identification patterns) shall mean a letter or numerical code representing a number of identifying features of the non-coding part of an analyzed human DNA sample, i.e. of the specific chemical form at the various DNA loci.

2. Personal data shall mean any informa-

sia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä ("rekisteröity") koskevia tietoja;

3. "henkilötietojen käsittelyllä" tarkoitetaan kaikkea henkilötietojen käsittelyä tai käsitte-lysarjaa riippumatta siitä, suoritetaanko se automaattisin menetelmin, kuten henkilötietojen kerääminen, kirjaaminen, järjestäminen, säilyttäminen, muokkaaminen tai muuttaminen, valikointi, haku, kysely, käyttö, luovuttaminen toimittamalla, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, yhteensovittaminen tai yhdistäminen sekä lukitseminen, poistaminen tai hävittäminen;

4. "viitetiedoilla" tarkoitetaan DNA-tunnistetta ja siihen liittyvää tunnistuskoodia (DNA-viitetiedot) tai sormenjälkitietoja ja niihin liittyviä tunnistuskoodeja (sormenjälkiä koskevat viitetiedot). Viitetiedot eivät saa sisältää rekisteröidyn välittömän tunnistamisen mahdollistavia tietoja. Viitetiedot, joita ei voida yhdistää kehenkään henkilöön (tuntemattomat tunnistet), on oltava tunnistettavissa sellaisiksi.

2 artikla

Sopimuksen tarkoitus

1. Tämän sopimuksen tarkoituksena on tehostaa sopimuspuolten välistä yhteistyötä rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi.

2. Tämän sopimuksen mukaisia hakujen tekemistä koskevia valtuuksia käytetään ainoastaan rikollisuuden estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi silloin, kun tiettyjen toiseikkojen perusteella on aihetta selvittää, tekevätkö tai ovatko rekisteröidyt tehneet 3 kappaleessa tarkoitettuja rikoksia

3. Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat teot, jotka täyttävät sopimuspuolten kansallisen lainsäädännön nojalla sellaisen rikoksen tunnusmerkistön, josta langetettava enimmäisrangaistus on enemmän kuin yksi vuosi vankeutta tai ankarampi rangaistus.

3 artikla

Sormenjälkitiedot

Tämän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi sopimuspuolet varmistavat, että rikosten es-

tion relating to an identified or identifiable natural person (the "data subject").

3. Processing of personal data shall mean any operation or set of operations which is performed upon personal data, whether or not by automated means, such as collection, recording, organization, storage, adaptation or alteration, sorting, retrieval, consultation, use, disclosure by supply, dissemination or otherwise making available, combination or alignment, blocking, or deletion through erasure or destruction of personal data.

4. Reference data shall mean a DNA profile and the related reference (DNA reference data) or fingerprinting data and the related reference (fingerprinting reference data). Reference data must not contain any data from which the data subject can be directly identified. Reference data not traceable to any individual (untraceables) must be recognizable as such.

Article 2

Purpose of this Agreement

1. The purpose of this Agreement is to enhance the cooperation between the Parties in preventing and combating crime.

2. The querying powers provided for under this Agreement shall be used only for prevention, detection and investigation of crime, because particular circumstances give reason to inquire whether the data subject(s) will commit or has committed offences referred to in paragraph 3.

3. The scope of this Agreement shall encompass crimes constituting an offense punishable under the domestic law of the Parties by a maximum deprivation of liberty of more than one year or a more serious penalty.

Article 3

Fingerprinting data

For the purpose of implementing this Agreement, the Parties shall ensure the avail-

tämiseksi ja tutkimiseksi perustettujen kansallisten sormenjälkien automaattisten tunnistusjärjestelmien tietokannan viitetiedot ovat saatavilla. Viitetiedot sisältävät ainoastaan sormenjälkitiedot ja tunnistuskoodit.

4 artikla

Sormenjälkitietojen automaattinen haku

1. Kumpikin sopimuspuoli antaa toisen sopimuspuolen 6 artiklan mukaisille kansallisille yhteyspisteille rikosten estämistä ja tutkimista varten pääsyn tätä tarkoitusta varten perustamiensa sormenjälkien automaattisten tunnistusjärjestelmien viitetietoihin ja antavat oikeuden tehdä niistä automaattisia hakuja sormenjälkitietoja vertailemalla. Hakuja voidaan tehdä vain yksittäistapauksissa ja haun tekevän sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä noudattaen.

2. Hakuja tekevät kansalliset yhteyspisteet vertaavat sormenjälkitietoja tietokannasta vastaavalta sopimuspuolelta automaattisesti saatujen viitetietojen perusteella vastaavuuden todentamiseksi.

3. Pyyntöjä vastaanottavat kansalliset yhteyspisteet tekevät tarvittaessa lisäanalyysin varmistaakseen sormenjälkitietojen vastaavuuden tietokannasta vastaavalta sopimuspuolelta saatujen viitetietojen kanssa.

5 artikla

Muiden henkilötietojen ja muiden tietojen toimittaminen

Jos sormenjälkitietojen vastaavuus todetaan 4 artiklan mukaisessa menettelyssä, viitetietoihin liittyvien muiden henkilötietojen ja muiden tietojen toimittamisessa noudatetaan pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä, mukaan lukien oikeusapua koskevat säännökset, ja tiedot toimitetaan 6 artiklan mukaisesti.

ability of reference data from the file for the national automated fingerprint identification systems established for the prevention and investigation of criminal offenses. Reference data shall only include fingerprinting data and a reference.

Article 4

Automated querying of fingerprint data

1. For the prevention and investigation of crime, each Party shall allow the other Party's national contact points, as referred to in Article 6, access to the reference data in the automated fingerprint identification system, which it has established for that purpose, with the power to conduct automated queries by comparing fingerprinting data. Queries may be conducted only in individual cases and in compliance with the querying Party's national law.

2. Comparison of fingerprinting data with reference data held by the Party in charge of the file shall be carried out by the querying national contact points by means of the automated supply of the reference data required for a match.

3. When needed, further analysis for the purpose of confirming a match of the fingerprinting data with reference data held by the Party in charge of the file shall be carried out by the requested national contact points.

Article 5

Supply of further personal and other data

Should the procedure referred to in Article 4 show a match between fingerprinting data, the supply of any available further personal data and other data relating to the reference data shall be governed by the national law, including the legal assistance rules, of the requested Party and shall be supplied in accordance with Article 6.

6 artikla

Kansalliset yhteyspisteet ja täytäntöönpanosopimukset

1. Edellä 4 artiklassa tarkoitettua tietojen toimittamista varten ja edellä 5 artiklassa tarkoitettua muiden henkilötietojen myöhempää toimittamista varten kumpikin sopimuspuoli nimeää yhden tai useamman kansallisen yhteyspisteen. Yhteyspiste toimittaa kyseiset tiedot sen sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, joka nimesi yhteyspisteen. Muita käytettävissä olevia oikeusavun kanavia ei tarvitse käyttää, ellei se ole tarpeellista esimerkiksi kyseisten tietojen todentamiseksi sitä varten, että tietoja voidaan käyttää pyynnön esittävän sopimuspuolen oikeudellisissa menettelyissä.

2. Edellä olevan 4 artiklan nojalla tehtyjen hakujen teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista määrätään yhdessä tai useammassa täytäntöönpanosopimuksessa tai -järjestelyssä.

7 artikla

DNA-tunnisteiden automaattinen haku

1. Sopimuspuolet voivat antaa 9 artiklassa tarkoitetuille toisen sopimuspuolen kansallisille yhteyspisteille rikosten tutkintaa varten pääsyn omien DNA-analysitietokantajensa viitetietoihin ja valtuudet tehdä niistä automaattisia hakuja DNA-tunnisteita vertailemalla, jos tämä on sallittua kummankin sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön nojalla ja vastavuoroisuuden perusteella. Hakuja voidaan tehdä vain yksittäistapauksissa ja haun tekevän sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä noudattaen.

2. Jos automaattisen haun yhteydessä toetaan välitetyn DNA-tunnisteen vastaavuus toisen sopimuspuolen tietokantaan tallennetun DNA-tunnisteen kanssa, haun tekevä kansallinen yhteyspiste saa automaattisesti ilmoituksen osuman kohteena olleista viitetiedoista. Jos vastaavuutta ei todeta, siitä annetaan automaattinen ilmoitus.

Article 6

National contact points and implementing agreements

1. For the purpose of the supply of data as referred to in Article 4, and the subsequent supply of further personal data as referred to in Article 5, each Party shall designate one or more national contact points. The contact point shall supply such data in accordance with the national law of the Party designating the contact point. Other available legal assistance channels need not be used unless necessary, for instance to authenticate such data for purposes of its admissibility in judicial proceedings of the requesting Party.

2. The technical and procedural details for the queries conducted pursuant to Article 4 shall be set forth in one or more implementing agreements or arrangements.

Article 7

Automated querying of DNA profiles

1. If permissible under the national law of both Parties and on the basis of reciprocity, the Parties may allow each other's national contact point, as referred to in Article 9, access to the reference data in their DNA analysis files, with the power to conduct automated queries by comparing DNA profiles for the investigation of crime. Queries may be made only in individual cases and in compliance with the querying Party's national law.

2. Should an automated query show that a DNA profile supplied matches a DNA profile entered in the other Party's file, the querying national contact point shall receive by automated notification the reference data for which a match has been found. If no match can be found, automated notification of this shall be given.

8 artikla

Muiden henkilötietojen ja muiden tietojen toimittaminen

Jos DNA-tunnisteiden vastaavuus todetaan 7 artiklan mukaisessa menettelyssä, viitetietoihin liittyvien muiden henkilötietojen ja muiden tietojen toimittamisessa noudatetaan pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä, mukaan lukien oikeusapua koskevat säännökset, ja tiedot toimitetaan 9 artiklan mukaisesti.

9 artikla

Kansalliset yhteyspisteet ja täytäntöönpanosopimukset

1. Edellä 7 artiklassa tarkoitettua tietojen toimittamista varten ja edellä 8 artiklassa tarkoitettua muiden henkilötietojen myöhempää toimittamista varten kumpikin sopimuspuoli nimeää kansallisen yhteyspisteen. Yhteyspiste toimittaa kyseiset tiedot sen sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, joka nimesi yhteyspisteen. Muita käytettävissä olevia oikeusavun kanavia ei tarvitse käyttää, ellei se ole tarpeellista esimerkiksi kyseisten tietojen todentamiseksi sitä varten, että tietoja voidaan käyttää pyynnön esittävän sopimuspuolen oikeudellisissa menettelyissä.

2. Edellä olevan 7 artiklan nojalla tehtyjen hakujen teknisistä ja menettelyllisistä yksityiskohdista määrätään yhdessä tai useammassa täytäntöönpanosopimuksessa tai -järjestelyssä.

10 artikla

Henkilötietojen ja muiden tietojen toimittaminen vakavien rikosten ja terrorismirikosten estämiseksi

1. Sopimuspuolet voivat toimittaa 6 kappaleessa tarkoitettulle toisen sopimuspuolen kansalliselle yhteyspisteelle vakavien rikosten ja terrorismirikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi kansallista lainsäädäntöä noudattaen yksittäistapauksissa ja myös ilman pyyntöä 2 kappaleessa tarkoitettuja henkilötietoja, jos tämä on tarpeen silloin, kun tietty-

Article 8

Supply of further personal and other data

Should the procedure referred to in Article 7 show a match between DNA profiles, the supply of any available further personal data and other data relating to the reference data shall be governed by the national law, such as the legal assistance rules, of the requested Party and shall be supplied in accordance with Article 9.

Article 9

National contact point and implementing agreements

1. For the purposes of the supply of data as set forth in Article 7, and the subsequent supply of further personal data as referred to in Article 8, each Party shall designate a national contact point. The contact point shall supply such data in accordance with the national law of the Party designating the contact point. Other available legal assistance channels need not be used unless necessary, for instance to authenticate such data for purposes of its admissibility in judicial proceedings of the requesting Party.

2. The technical and procedural details for the queries conducted pursuant to Article 7 shall be set forth in one or more implementing agreements or arrangements.

Article 10

Supply of personal and other data in order to prevent serious criminal and terrorist offenses

1. For the prevention, detection and investigation of serious criminal and terrorist offenses, the Parties may, in compliance with their respective national law, in individual cases, even without being requested to do so, supply the other Party's relevant national contact point, as referred to in paragraph 6, with the personal data specified in paragraph

jen tosiseikkojen perusteella voidaan olettaa, että rekisteröidyt:

a. tekevät tai ovat tehneet terrorismi- tai terrorismiin liittyviä rikoksia tai terrorismiryhmän tai -järjestön toimintaan liittyviä rikoksia, sellaisina kuin tällaiset rikokset on määritelty tiedot toimittavan sopimuspuolen kansallisessa lainsäädännössä;

b. saavat tai ovat saaneet koulutusta a kohdassa tarkoitettujen rikosten suorittamiseksi; tai

c. tekevät tai ovat tehneet vakavan rikoksen tai osallistuvat järjestäytyneen rikollisryhmän tai -järjestön toimintaan.

2. Toimitettavia henkilötietoja voivat olla sukunimi, etunimet, entiset nimet, muut nimet, peitenimet, nimien vaihtoehtoiset kirjoitusasut, sukupuoli, syntymäaika ja -paikka, nykyinen ja aiempi kansalaisuus, passin numero, muiden henkilöllisyysasiakirjojen numerot ja sormenjälkitiedot sekä kuvaus siitä, mitkä seikat tai olosuhteet antavat aiheutta 1 kappaleessa tarkoitettuun olettamukseen.

3. Tiedot toimittava sopimuspuoli voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti määritellä ehdot, joiden mukaisesti tiedot vastaanottava sopimuspuoli voi käyttää näitä tietoja. Jos vastaanottava sopimuspuoli ottaa tiedot vastaan, nämä ehdot sitovat sitä.

4. Tiedot toimittava sopimuspuoli ei voi kuitenkaan asettaa 3 kappaleen nojalla tietojen toimittamiselle tiedot vastaanottavan sopimuspuolen henkilötietojen käsittelyä koskeviin oikeudellisiin normeihin liittyviä yleisiä rajoituksia.

5. Edellä 2 kappaleessa tarkoitettujen henkilötietojen lisäksi sopimuspuolet voivat toimittaa toisilleen 1 kappaleessa tarkoitettuihin rikoksiin liittyviä muita kuin henkilötietoja.

6. Kumpikin sopimuspuoli nimeää yhden tai useamman kansallisen yhteyspisteen tämän artiklan mukaisten henkilötietojen ja muiden tietojen vaihtamiseksi toisen sopimuspuolen yhteyspisteiden kanssa. Kansallisten yhteyspisteiden toimivaltuudet määräytyvät sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan.

2, in so far as is necessary because particular circumstances give reason to believe that the data subject(s):

a. will commit or has committed terrorist or terrorism related offenses, or offenses related to a terrorist group or association, as those offenses are defined under the supplying Party's national law; or

b. is undergoing or has undergone training to commit the offenses referred to in subparagraph a; or

c. will commit or has committed a serious criminal offense, or participates in an organized criminal group or association.

2. The personal data to be supplied may include, if available, surname, first names, former names, other names, aliases, alternative spelling of names, sex, date and place of birth, current and former nationalities, passport number, numbers from other identity documents, and fingerprinting data, as well as a description of any conviction or of the circumstances giving rise to the belief referred to in paragraph 1.

3. The supplying Party may, in compliance with its national law, impose conditions on the use that may be made of such data by the receiving Party. If the receiving Party accepts such data, it shall be bound by any such conditions.

4. Generic restrictions with respect to the legal standards of the receiving Party for processing personal data may not be imposed by the transmitting Party as a condition under paragraph 3 to providing data.

5. In addition to the personal data referred to in paragraph 2, the Parties may provide each other with non-personal data related to the offenses set forth in paragraph 1.

6. Each Party shall designate one or more national contact points for the exchange of personal and other data under this Article with the other Party's contact points. The powers of the national contact points shall be governed by the national law applicable.

11 artikla

Yksityisyys ja tietosuoja

1. Sopimuspuolet toteavat, että niiden toisiltaan saamien henkilötietojen asianmukainen käsittely on erityisen tärkeää, jotta säilytetään luottamus tämän sopimuksen täytäntöönpanoon.

2. Tämä sopimus ei anna yksityishenkilöille oikeuksia esimerkiksi hankkia, salata tai jättää pois todisteita tai estää henkilötietojen vaihtoa. Oikeuksiin, jotka ovat olemassa tästä sopimuksesta riippumatta, ei kuitenkaan puututa.

3. Henkilötietojen toimittamisen, vastaanottamisen, käsittelyn ja kirjaamisen oikeudellisista valvonnasta vastaavat ja sitä suorittavat sopimuspuolten riippumattomat tietosuojaviranomaiset tai tarvittaessa valvontaelimet, erityiset tietosuojavaltuutetut tai oikeusviranomaiset siten kuin sopimuspuolten kansallisessa lainsäädännössä määritellään.

12 artikla

Henkilötietojen käsittelyä koskevat yleiset periaatteet

Sopimuspuolet sitoutuvat käsittelemään henkilötietoja asianmukaisesti ja lainsäädäntöään noudattaen ja:

1. varmistamaan, että toimitetut henkilötiedot ovat asianmukaisia ja olennaisia suhteessa siirron nimenomaiseen tarkoitukseen;

2. säilyttämään henkilötiedot ainoastaan sen ajan, kuin on tarpeen sen nimenomaisen tarkoituksen toteuttamiseksi, jota varten tiedot toimitettiin tai jossa niitä myöhemmin käsitellään tämän sopimuksen mukaisesti; ja

3. varmistamaan, että mahdolliset virheelliset henkilötiedot saatetaan vastaanottavan sopimuspuolen tietoon pikaisesti, jotta asianmukaiset toimet tilanteen korjaamiseksi voidaan toteuttaa.

Article 11

Privacy and Data Protection

1. The Parties recognize that the handling and processing of personal data that they acquire from each other is of critical importance to preserving confidence in the implementation of this Agreement.

2. This Agreement shall not give rise to rights on the part of any private person, including to obtain, suppress, or exclude any evidence, or to impede the sharing of personal data. Rights existing independently of this Agreement, however, are not affected.

3. Responsibility and powers for legal checks on the supply, receipt, processing, and recording of personal data lie with the independent data protection authorities or, where applicable, oversight bodies, privacy officers, or judicial authorities of the respective Parties as determined by their national law.

Article 12

General Principles on Processing Personal Data

The Parties commit themselves to processing personal data fairly and in accord with their respective laws and:

1. ensuring that the personal data provided are adequate and relevant in relation to the specific purpose of the transfer;

2. retaining personal data only so long as necessary for the specific purpose for which the data were provided or further processed in accordance with this Agreement; and

3. ensuring that possibly inaccurate personal data are timely brought to the attention of the receiving Party in order that appropriate corrective action is taken.

13 artikla

Article 13

*Käsittelyä koskevat rajoitukset henkilötietojen ja muiden tietojen suojaamiseksi**Limitation on processing to protect personal and other data*

1. Kumpikin sopimuspuoli voi, tämän kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan 3 kappaleen soveltamista, käsitellä tämän sopimuksen nojalla saamia tietoja:

a. rikostutkinnassa;

b. yleistä turvallisuutta koskevan vakavan uhkan estämiseksi;

c. sen muissa kuin rikosoikeudellisissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä, jotka liittyvät suoraan a kohdassa tarkoitettuun tutkintaan; tai

d. mihin tahansa muuhun tarkoitukseen vain, jos tiedot toimittanut sopimuspuoli antaa ennakolta suostumuksensa.

2. Sopimuspuolet eivät saa ilmoittaa tämän sopimuksen nojalla annettuja tietoja kolmansille valtioille, kansainvälisille elimille tai yksityisille tahoille ilman tiedot toimittaneen sopimuspuolen suostumusta ja ilman asianmukaisia suojaustoimia.

3. Sopimuspuoli voi tehdä automaattisen haun toisen sopimuspuolen sormenjälki- tai DNA-tietokantoihin 4 tai 7 artiklan nojalla ja käsitellä haun tuloksena saamia tietoja, mukaan lukien ilmoitus siitä, onko saatu osuma vai ei, ainoastaan

a. vertailtujen DNA-tunnisteiden tai sormenjälkitietojen vastaavuuden toteamiseen;

b. lisäpyynnön valmisteluun ja esittämiseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, mukaan lukien oikeusapua koskevat säännökset, jos nämä tiedot ovat toisiaan vastaavat; tai

c. kirjaamiseen siten kuin sen kansallinen lainsäädäntö vaatii tai sallii.

Tietokantaa hallinnoiva sopimuspuoli saa käsitellä haun tekevän sopimuspuolen sille 4 ja 7 artiklan mukaisesti automaattisen haun aikana toimittamia tietoja ainoastaan silloin, kun se on tarpeen vertailun suorittamista, automaattista hakuun vastaamista tai 15 artiklan mukaista kirjaamista varten. Tietojen vertailun päätyttyä tai automaattisen hakuun vastaamisen jälkeen on vertailua varten toimitetut tiedot poistettava välittömästi, jollei niiden jatkokäsittely ole tarpeen tämän artiklan 3

1. Without prejudice to Article 10, paragraph 3, each Party may process data obtained under this Agreement:

a. for the purpose of its criminal investigations;

b. for preventing a serious threat to its public security;

c. in its non-criminal judicial or administrative proceedings directly related to investigations set forth in subparagraph (a); or

d. for any other purpose, only with the prior consent of the Party which has transmitted the data.

2. The Parties shall not communicate data provided under this Agreement to any third State, international body or private entity without the consent of the Party that provided the data and without the appropriate safeguards.

3. A Party may conduct an automated query of the other Party's fingerprint or DNA files under Articles 4 or 7, and process data received in response to such a query, including the communication whether or not a hit exists, solely in order to:

a. establish whether the compared DNA profiles or fingerprint data match;

b. prepare and submit a follow-up request for assistance in compliance with national law, including the legal assistance rules, if those data match; or

c. conduct record-keeping, as required or permitted by its national law.

The Party administering the file may process the data supplied to it by the querying Party during the course of an automated query in accordance with Articles 4 and 7 solely where this is necessary for the purposes of comparison, providing automated replies to the query or record-keeping pursuant to Article 15. The data supplied for comparison shall be deleted immediately following data comparison or automated replies to queries unless further processing is necessary

kappaleen b tai c kohdassa mainittuja tarkoituksia varten.

for the purposes mentioned under this Article, paragraph 3, subparagraphs (b) or (c).

14 artikla

Article 14

Tietojen oikaiseminen, lukitseminen ja poistaminen

Correction, blockage and deletion of data

1. Tiedot toimittaneen sopimuspuolen pyynnöstä tiedot vastaanottavan sopimuspuolen on sen kansallisen lainsäädännön puitteissa oikaistava, lukittava tai poistettava tämän sopimuksen nojalla vastaanotetut tiedot, jotka ovat virheellisiä tai puutteellisia tai jos niiden kerääminen tai jatkokäsittely on ristiriidassa tämän sopimuksen tai tiedot toimittaneen sopimuspuoleen sovellettavien sääntöjen kanssa.

1. At the request of the supplying Party, the receiving Party shall be obliged to correct, block, or delete, consistent with its national law, data received under this Agreement that are incorrect or incomplete or if its collection or further processing contravenes this Agreement or the rules applicable to the supplying Party.

2. Jos sopimuspuoli saa tietää, että sen tämän sopimuksen nojalla toiselta sopimuspuolelta saamat tiedot ovat virheellisiä, se toteuttaa kaikki aiheelliset toimenpiteet, jotta välttyttäisiin luottamasta erheellisesti tällaisiin tietoihin, mukaan lukien erityisesti tällaisten tietojen täydentäminen, poistaminen tai korjaaminen.

2. Where a Party becomes aware that data it has received from the other Party under this Agreement are not accurate, it shall take all appropriate measures to safeguard against erroneous reliance on such data, which shall include in particular supplementation, deletion, or correction of such data.

3. Kumpikin sopimuspuoli ilmoittaa toiselle, jos se saa tietää, että jokin olennainen tieto, jonka se on toimittanut toiselle sopimuspuolelle tai saanut toiselta sopimuspuolelta tämän sopimuksen nojalla, on virheellinen tai epäluotettava tai antaa aiheutta huomattavaan epäilyyn.

3. Each Party shall notify the other if it becomes aware that material data it has transmitted to the other Party or received from the other Party under this Agreement are inaccurate or unreliable or are subject to significant doubt.

15 artikla

Article 15

Kirjaaminen

Documentation

1. Kumpikin sopimuspuoli kirjaa tämän sopimuksen mukaisesti toiselle sopimuspuolelle toimitettujen tietojen lähettämisen ja vastaanottamisen. Tämän kirjaamisen tarkoituksena on:

1. Each Party shall maintain a record of the transmission and receipt of data communicated to the other Party under this Agreement. This record shall serve to:

a. varmistaa tehokas tietosuojan valvonta asianomaisen sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti;

a. ensure effective monitoring of data protection in accordance with the national law of the respective Party;

b. antaa sopimuspuolille mahdollisuus käyttää tehokkaasti niille 13 ja 17 artiklan mukaan annettuja oikeuksia; ja

b. enable the Parties to effectively make use of the rights granted to them according to Articles 13 and 17; and

c. varmistaa tietoturvallisuus.

c. ensure data security.

2. Tämä kirjaaminen sisältää:

2. The record shall include:

a. tiedon toimitetuista tiedoista;

a. information on the data supplied;

- b. toimituspäivän; ja
- c. tiedon vastaanottajan, jos tiedot on toimitettu muille viranomaisille.

3. Kirjatut tiedot suojataan sopivilla toimenpiteillä epäasialliselta käytöltä ja muulta väärinkäytöltä ja säilytetään kahden vuoden ajan. Säilytysajan päätyttyä kirjatut tiedot poistetaan viipymättä, ellei tämä ole ristiriidassa kansallisen lainsäädännön kanssa, mukaan lukien sovellettavat tietosuojaa ja tietojen säilyttämistä koskevat säännöt.

16 artikla

Tietoturvaluisuus

1. Sopimuspuolet varmistavat, että tarvittavia teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä toteutetaan henkilötietojen suojaamiseksi tahattomalta tai luvattomalta hävittämiseltä, tahattomalta häviämiseltä tai luvattomalta julkistamiselta, muuttamiselta, pääsylvä tai kielteeltä muulta luvattomalta käsittelyltä. Sopimuspuolet toteuttavat erityisesti kohtuullisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että vain valtuutetut henkilöt voivat saada pääsyn henkilötietoihin.

2. Täytäntöönpanosopimuksissa tai -järjestelyissä, joissa täsmennetään 4 ja 7 artiklan mukaista sormenjälki- ja DNA-tietokantojen automaattista hakua koskevia menettelyjä, määrätään:

a. että modernia tekniikkaa käytetään asianmukaisesti tietosuojan, tietoturvaluisuuden ja tietojen luottamuksellisuuden ja koskemattomuuden varmistamiseksi;

b. että käytettäessä verkkoja, joihin on yleinen pääsy, käytetään toimivaltaisten viranomaisten hyväksymiä salaus- ja valtuutusmenetelmiä; ja

c. järjestelmästä, jolla varmistetaan ainoastaan sallittujen hakujen tekeminen.

17 artikla

Avoimuus – Tietojen antaminen rekisteröidyille

1. Sopimuksen määräyksiä ei saa tulkita siten, että niillä puututaan sopimuspuolten niiden lainsäädännössä säädettyihin oikeudellisiin velvollisuuksiin toimittaa rekisteröidyille

- b. the date of supply; and
- c. the recipient of the data in case the data are supplied to other entities.

3. The recorded data shall be protected with suitable measures against inappropriate use and other forms of improper use and shall be kept for two years. After the conservation period the recorded data shall be deleted immediately, unless this is inconsistent with national law, including applicable data protection and retention rules.

Article 16

Data Security

1. The Parties shall ensure that the necessary technical measures and organizational arrangements are utilized to protect personal data against accidental or unlawful destruction, accidental loss or unauthorized disclosure, alteration, access or any unauthorized form of processing. The Parties in particular shall reasonably take measures to ensure that only those authorized to access personal data can have access to such data.

2. The implementing agreements or arrangements that govern the procedures for automated querying of fingerprint and DNA files pursuant to Articles 4 and 7 shall provide:

a. that appropriate use is made of modern technology to ensure data protection, security, confidentiality and integrity;

b. that encryption and authorization procedures recognized by the competent authorities are used when having recourse to generally accessible networks; and

c. for a mechanism to ensure that only permissible queries are conducted.

Article 17

Transparency – Providing information to the data subjects

1. Nothing in this Agreement shall be interpreted to interfere with the Parties' legal obligations, as set forth by their respective laws, to provide data subjects with informa-

tiedot käsittelyn tarkoituksista ja rekisterinpitäjän henkilöllisyydestä, vastaanottajista tai vastaanottajaryhmistä, tieto siitä, onko rekisteröidyllä oikeus saada itseään koskevia tietoja ja oikeus niiden oikaisuun, sekä mahdolliset lisätiedot, kuten sen käsittelyn oikeusperusta, johon tiedot on tarkoitettu, tietojen säilyttämisen aikarajat sekä muutoksenhakuoikeus, siltä osin kuin nämä lisätiedot ovat tarpeen rekisteröidyn kannalta asianmukaisen tietojenkäsittelyn varmistamiseksi ottaen huomioon tietojenkäsittelyn tarkoitus ja erityiset olosuhteet.

2. Tiedonsaanti voidaan kieltää sopimuspuolten lainsäädännön mukaisesti, mukaan lukien, jos tiedon antaminen voi vaarantaa:

- a. käsittelyn tarkoitukset;
- b. Suomen tai Yhdysvaltojen toimivaltaisten viranomaisten suorittamia tutkinta- tai syytetoimia;
- c. kolmansien osapuolten oikeuksia ja vapauksia.

18 artikla

Tiedot

Tiedot vastaanottava sopimuspuoli antaa tiedot toimittaneelle sopimuspuolelle pyynnöstä tietoja toimitettujen tietojen käsittelystä ja siitä saaduista tuloksista. Tiedot vastaanottava sopimuspuoli varmistaa, että se vastaa tiedot toimittaneelle sopimuspuolelle kohtuullisessa ajassa.

19 artikla

Suhde muihin sopimuksiin

Sopimus ei rajoita tai estä soveltamasta sellaisten muiden sopimusten tai kansallisen lainsäädännön säännöksiä, jotka sallivat Suomen ja Yhdysvaltojen välisen tiedonvaihdon.

tion as to the purposes of the processing and the identity of the data controller, the recipients or categories of recipients, the existence of the right of access to and the right to rectify the data concerning him or her and any further information such as the legal basis of the processing operation for which the data are intended, the time limits for storing the data and the right of recourse, in so far as such further information is necessary, having regard for the purposes and the specific circumstances in which the data are processed, to guarantee fair processing with respect to data subjects.

2. Such information may be denied in accordance with the respective laws of the Parties, including if providing this information may jeopardize:

- a. the purposes of the processing;
- b. investigations or prosecutions conducted by the competent authorities in Finland or by the competent authorities in the United States; or
- c. the rights and freedoms of third parties.

Article 18

Information

Upon request, the receiving Party shall inform the supplying Party of the processing of supplied data and the result obtained. The receiving Party shall ensure that its answer is communicated to the supplying Party in a timely manner.

Article 19

Relation to Other Agreements

Nothing in this Agreement shall be construed to limit or prejudice the provisions of any treaty, other agreement, or domestic law allowing for information sharing between Finland and the United States.

20 artikla

Neuvottelut

1. Sopimuspuolet neuvottelevat keskenään säännöllisesti tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanosta.

2. Jos tämän sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyy erimielisyyksiä, sopimuspuolet neuvottelevat keskenään erimielisyyksien ratkaisemiseksi.

21 artikla

Kustannukset

Kumpikin sopimuspuoli vastaa kustannuksista, joita sen viranomaisille aiheutuu tämän sopimuksen täytäntöönpanosta. Erityistapauksissa sopimuspuolet voivat sopia poikkeavista järjestelyistä.

22 artikla

Muutokset

1. Sopimuspuolet neuvottelevat keskenään tämän sopimuksen muuttamisesta kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä.

2. Tätä sopimusta voidaan muuttaa milloin tahansa sopimuspuolten kirjallisella sopimuksella. Muutokset tulevat voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona on vastaanotettu viimeinen sopimuspuolten välisistä diplomaattisista noteista, joissa ilmoitetaan, että kyseisten muutosten voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet on saatettu päätökseen.

23 artikla

Sopimuksen päättäminen

Kumpi tahansa sopimuspuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen toiselle sopimuspuolelle antamallaan kirjallisella ilmoituksella noudattaen kolmen kuukauden irtisanomisaikaa. Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan edelleen tietoihin, jotka on toimitettu ennen kyseistä sopimuksen päättämistä.

Article 20

Consultations

1. The Parties shall consult each other regularly on the implementation of the provisions of this Agreement.

2. In the event of any dispute regarding the interpretation or application of this Agreement, the Parties shall consult each other in order to facilitate its resolution.

Article 21

Expenses

Each Party shall bear the expenses incurred by its authorities in implementing this Agreement. In special cases, the Parties may agree on different arrangements.

Article 22

Amendments

1. The Parties shall enter into consultations with respect to the amendment of this Agreement at the request of either Party.

2. This Agreement may be amended by written agreement of the Parties at any time. Such amendments shall enter into force on the first day of the second month following receipt of the later note completing an exchange of diplomatic notes between the Parties indicating that national measures necessary to bring such amendments into force have been completed.

Article 23

Termination of the Agreement

This Agreement may be terminated by either Party with three months' notice in writing to the other Party. The provisions of this Agreement shall continue to apply to data supplied prior to such termination.

24 artikla

Voimaantulo

1. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona on vastaanotettu viimeinen sopimuspuolten välisistä diplomaattisista nooteista, joissa ilmoitetaan, että tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet on saatettu päätökseen.

2. Tämän sopimuksen 4—6 artiklat pannaan täytäntöön vasta 6 artiklassa tarkoitettujen täytäntöönpanosopimusten ja järjestelyjen tekemisen jälkeen.

3. Tämän sopimuksen 7—9 artiklat pannaan täytäntöön ainoastaan siinä tapauksessa, että molempien sopimuspuolten lainsäädäntö sallii 7—9 artiklassa tarkoitetun DNA-seulonnan, ja sen jälkeen, kun on vaihdettu sopimuspuolten väliset diplomaattiset nootit, joissa ilmoitetaan, että kumpikin sopimuspuoli voi panna täytäntöön kyseiset artiklat vastavuoroisesti, ja kun on tehty 9 artiklassa tarkoitettujen täytäntöönpanosopimukset tai järjestelyt.

Tehty Washingtonissa 17 päivänä maaliskuuta 2010 kahtena englannin- ja suomenkielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN
PUOLESTA:

Anne Holmlund
Sisäasiainministeri

AMERIKAN YHDYSVALTOJEN HALLITUKSEN PUOLESTA:

Janet A. Napolitano
Sisäisen turvallisuuden ministeri

Eric H. Holder, Jr
Oikeusministeri

Article 24

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force on the first day of the second month following receipt of the later note completing an exchange of diplomatic notes between the Parties indicating that national measures necessary to bring this agreement into force have been completed.

2. Articles 4 through 6 of this Agreement shall only be implemented upon the conclusion of the implementing agreement(s) or arrangement(s) referred to in Article 6.

3. Articles 7 through 9 of this Agreement shall only be implemented if the laws of both Parties permit the type of DNA screening contemplated by Articles 7 through 9 and upon the conclusion of: an exchange of diplomatic notes between the Parties indicating that each Party is able to implement those articles on a reciprocal basis; and following the conclusion of the implementing agreement(s) or arrangement(s) referred to in Article 9.

Done at Washington, this 17th day of March 2010, in duplicate, in the English and Finnish languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF FINLAND:

Anne Holmlund
Minister of the Interior

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:

Janet A. Napolitano
Secretary

Eric H. Holder, Jr
Attorney General